

PRANCŪZŲ RINKIMAI

GAULLIZMAS NUSIBODO, BET PASTOVUMO NORI...

Galima ginčytis dėl to, ar birželio 1 d. rinkimai atnešė kokių staigmenų ar ne. Aplamai imant buvo tikima, kad per tuos rinkimus nė vienas kandidatas nesusirinks absoliučios daugumos ir tokiu būdu bus reikalingi sekantieji -- birželio 15 d. -- rinkimai, per kuriuos rungsis buvęs de Gaulle premjeras Georges Pompidou su buv. senato pirmininku ir dabar einančiu prezidento pareigas Alain Poher. Mat per pirmus rinkimus prancūzai paprastai balsuoja už tą kurį daugiau mėgsta, per antrus už tą, kurio mažiau nekenčia.

Atrodo, kad prancūzų daugumai de Gaulle režimas buvo gerokai nusibodęs. Tai paliudijo einančio prezidento pareigas Alain Poher staigus populiarumas. Žmogus, kuris prieš 8 savaites Prancūzijoje buvo mažai žinomas, per viešosios nuomonės tyrinėjimą staiga pasirodė galintis rinkti tiek pat balsų kaip ir Pompidou, laikomas labai gabiu politiku.

Tačiau kai atėjo laikas mesti rinkimų kortelės į urnas, Poher surinko vos 23% balsų. Kodėl toks staigus simpatijų sumažėjimas? Dėl Pompidou rinkiminės kampanijos ir pačių rinkėjų apsigalvojimo. Jei prezidentu būtų išrinktas

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Poher, jam būtų sunku valdyti su seime daugumą turinčią gaullistų partiją. Ko gero jis turėtų seimą paleisti, tačiau naujus rinkimus vargiai laimėtų apie Poher susibūrusi centro ir kairės partijų koalicija. Žodžiu, Prancūzija turėtų grįžti prie buvusios tvarkos kada vyriausybės keitėsi po porą kartų per metus, jei ne dažniau. Tokia perspektyva daugelį prancūzų baidė. Tuo tarpu Pompidou su gaullistų dauguma seime garantuotų bent keliems metams pastovumą, kurio prancūzai labai nori. Tuo aiškinama pirma rinkimų staigmena -- Poher silpnas pasirodymas. Jis gavo apie 23% balsų.

Antra staigmena buvo stiprus komunistų kandidato Jacques Duclos pasirodymas. Tiesa, jo surinktas balsų skaičius (22%) yra maždaug toks pat, kokių komunistų kandidatai surenka per visus rinkimus, tačiau ši kartą buvo manoma, kad jis surinks mažiau balsų, nes vis tiek negali būti išrinktas ir tokiu būdu už komunistus paprastai balsuojančiam rinkėjui gali kilti klausimas, kam balsuoti už Duclos, jei, rasit, galima padėti laimėti Poher, kuris, eventualiai galėtų būti priverstas sudaryti koaliciją su komunistais. Duclos tačiau per savo kampaniją aiškino, kad Poher ir Pompidou yra lyg cholera su maru -- ir vienas ir kitas mirtina liga.

Atrodo, kad kompartija su Maskvos palaiminimu nutarė išstatyti savo atskirą kandidatą, kad pademonstravus savąją. Mat, Maskva de Gaulle režimą laikė sau pliusu. Dėl to, kad aukštasis generolas priešinosi glaudiesiems santykiams su JAV ir britų išileidimui į Europos bendruomenę. Nei stipri Europa

nei stipri Atlanto sąjunga sovietams, aišku, nėra reikalinga ir pageidautina. Poher laimėjimas ko gero galėtų daugiau pakreipti Prancūziją į bendravimą su Vakarais negu Pompidou, kurio išrinkimas būtų lyg pasisakymas už de Gaulle politinės linijos tęsimą.

Čia verta prisiminti, kad savo laiku Chruščiovas norėjo krikščionio demokrato Adenauerio, o ne socialdemokrato Schumacherio laimėjimo Vokietijoje. Ne dėlto, kad pirmas būtų jam artimesnis ideologiniai, bet dėl praktiškų sumetimų. Chruščiovui atrodė, kad jei Adenauerio vyriausybę sudarytų kokių susitarimų su sovietais, ji vokiečiai ramiau sutiktų, nors jis jiems ir būtų skaudus. Tuo tarpu prieš Maskvos susitarimą su Schumacheriu, Vokietijoje tuoju kiltų stiprus bruzdėjimas, kuris galėtų privesti prie susitarimo nepatvirtinimo.

Tas prisiminimas paaiškina prancūzų komunistų nutarimą boikotuoti antrus rinkimus. Tuo jie lyg pasako Pompidou: "mūsų susilaikymas tau padeda, tu turi tai atsiminti, o taip pat ir mūsų nesumažėjusi stiprumą. Tai turėdama galvoje tu turi skaičiuoti su mūsų reikalavimais užsienio politikoje.

VILTIES DRAUGIJOS VALDYBA POSEDŽIAVO

Praeitą sekmadienį, birželio 8 d. Clevelande įvyko naujai išrinktos Vilties Draugijos valdybos posėdis, kuriame buvo pasiskirstyta pareigomis sekančiai: pirmininkas Aleksas Laikūnas, vicepirmininkai inž. Edmundas Cibas, inž. Jonas Gaižutis ir Antanas Senikas, sekretorius Kazys S. Karpis ir išdininkas Vincas Juodvalkis, jr.

Posėdy dalyvavo ir Dirvos redaktorius Vytautas Gedgaudas. Buvo apspars-

ALT S-gos sukaktuviniam seime New Yorke gegužės 31 d. darbo posėdy Antanas Diržys doro pranešimų apžvalgą. Kairėje sėdi darbo prezidiumo sekretorius V. Kasniūnas, jr. Prie mikrofono Antanas Diržys. Dešinėje prezidiumo pirmininkai inž. V. Gruzdis, V. Abraitis ir A. Laikūnas.

Lietuvos laisvinimo reikalai ir ALT Sąjunga

Inž. Eugenijaus Bartkaus kalba ALT S-gos seime New Yorke.

Norėčiau pažvelgti į tautinės srovės žmonių mintybes ir pagrindines darbo gaires politiniuose baruose.

PAŽIŪRA Į LIETUVOS RESPUBLIKOS TĘSTINUMĄ

Kai Lietuvą užgriuvo okupacija, tai plačiau politškai galvojančieji asmenys, pradėjo ieškoti lietuviškos jungties tarpusavyje, norėdami didesnėmis pastangomis atsispirti okupantų užmačioms. To pasekoje susidarė eilė naujų politinių formacijų iš jų ryškiausi pavergetoje Lietuvoje, visus politinius ir kovos junginius apjungė ir visos lietuvių tautos pritarimą turis -- Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, o čia, JAV -- Amerikos Lietuvių Taryba. Kai kuriose kitose šalyse susidarė tiems pa-

tiems uždaviniais vykdyti tų šalių lietuvių politiniai centrai. Eilėje Europos, Šiaurės ir Pietų Amerikos ir kt. valstybių, likosi kad ir su apribotu statusu, Lietuvos Respublikos atstovai prie tų šalių vyriausybių (pasiuntiniai ir konsulai). Lietuvos diplomatinė tarnyba savotiškai persirikiavo, glaudžiau susirišo tarpusavyje ir išjungė į kovą prieš Lietuvos okupantą. Mūsų diplomatinė tarnyba subordinavosi bendrajam darbui Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerio telegraminiu aktu paskirtajam Diplomatinės šefui. Diplomatai naujai susidariusi padėtis nekėlė abejonių. Kitaip mūsų diplomatinę tarnybą ir ypač į naują instituciją -- Diplomatinės šefą, pažiūrėjo mūsų emigracinė visuomenė. Lygiai iš dešinės, lygiai iš kairės pradėta aštriai kritikuoti diplomatiją, tiesiog buvo atmetami diplomatinės šefo kredencialai, kvestionuojama jo galia ir tt. Bendrai buvo dedama pastangų diplomatinę tarnybą, jos likučius, išjungti iš Lietuvos laisvinimo kovos lauko. Tautinės srovės vyrų, Tėvynėje ir išeivijoje, pažiūra oficialiuose pasitarimuose ir užkulisuose buvo aiškiai remianti diplomatų pozicijas. Mūsų ištikimumu, diplomatinės tarnybos savuose postuose išsilaikymas ir darbas buvo ir tebėra akivaizdus Lietuvos valstybės tęstinumas ir jojo atsisakymas, būtų didelė žala visai Lietuvos bylai.

Tik baigiantis antrajam okupacijos dešimtmėčiui, minimi diplomatinės spaudimai pradėjo gesti ir šiandien, be rodo, visiems lietuviams yra aišku, kad mūsų pažiūra šiuo klausimu buvo gera, pilnai pateisinta ir Lietuvos intereseuose.

mu buvo gera, pilnai pateisinta ir Lietuvos intereseuose.

VIENINGO DARBO TEORIJA

Lietuvių tautinė srovė ne nuo šiandien skelbia ištikimumą dėsniui -- visos jėgos Lietuvai. Šio dėsni vedini tautinės srovės vairuotojai visadėjo konsolidacijos keliu, visų pajėgų apjungimo keliu. Kai kas bando pirmesti esą mūsų srovės atstovai savo laikui pasitraukė iš bendrinių organizacijų, ALTos (1941) ir VLIKo (1955), norėdami juos sugriauti. Šis priekaištas neteisingas. Mūsų tuometiniams atstovams bendrinėse organizacijose teko ryškiau pasisakyti ir protestuoti ženkliai iš jų laikinai pasitraukti, nekeliant jokių abejonių dėl bendrinių organizacijų svorio paskirties, o dėl jų darbo formos, dėl primato tezės, arba užmačių pakirsti Lietuvos valstybės tęstinumą. Tautinė srovė likusi už šių bendrinių organizacijų ribų, nepaliko savojo darbo dalies. Tą darbą ji varė Amerikos Lietuvių Misijos ar Lietuvos Nepriklausomybės Talkos apimtyje.

Nuotaikoms mūsų opozicijoje pakitus, tautininkai grįžo į bendrinius junginius, ALTą ir VLIKą. Ir viena ir kita proga buvo panaudota šių vienetų platesnei konsolidacijai, didesniame lietuviškų pajėgų apjungimui.

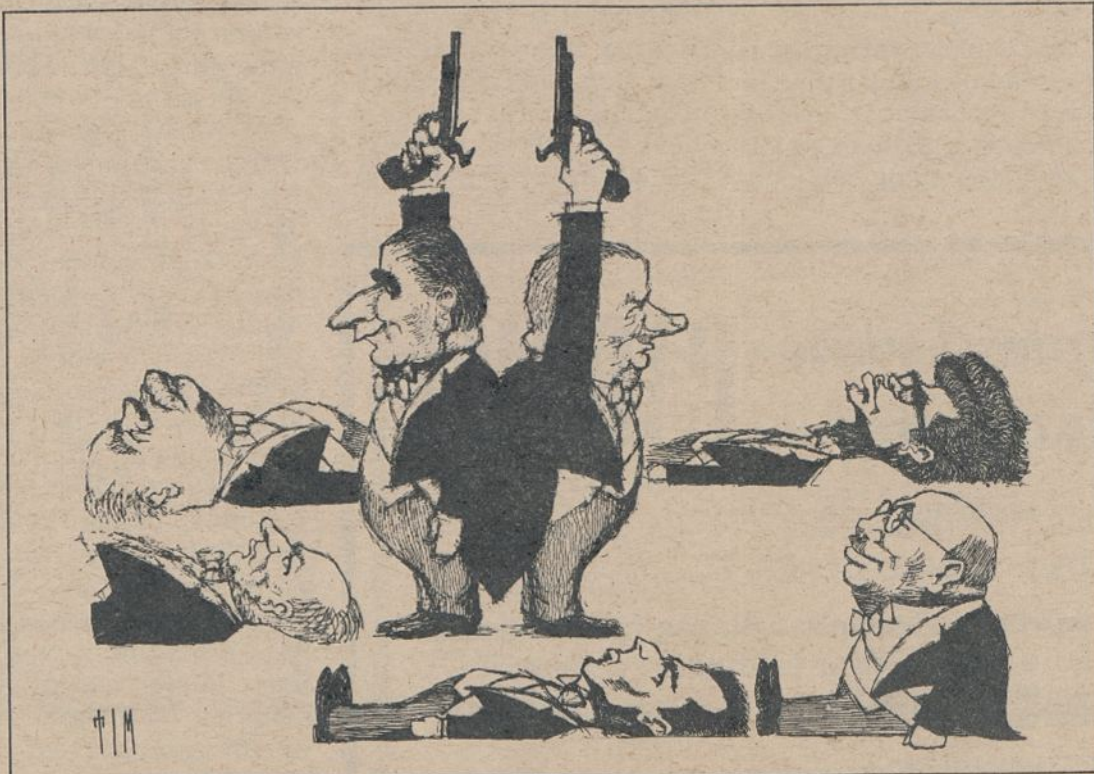
Taip jau trečias dešimtmetis, kai Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos atstovai aktyviai dirba Amerikos Lietuvių Taryboje. Jei pirmuosius dešimtmečius mūsų sąjungos vyrai buvo, galima sakyti, lojalios opozicijos (Nukelta į 4 psl.)

• PREZIDENTAS NIXONAS, po pasitarimo su Pietų Vietnam prezidentu Thieu pranešė, kad ateinančio mėnesio laikotarpį iš Pietų Vietnam bus atitraukti 25,000 amerikiečių karių. Šiuo metu Vietname yra virš pusės milijono amerikiečių.

• MASKVOJE prasidėjusią pasaulinę komunistų konferenciją. Kinijos spauda pasitiko naujais iššūkiais prieš sovietus.

Pekino liaudies laikraštis sovietų teoriją dėl riboto suverenumo komunistinės bendruomenės viduje lygina su Hitlerio naująja Europos santvarka. Laikraštis rašo, kad sovietų ir nacių sampratos yra be mažiausios neatkiriama vienos, bet sovietų variantą laikoma klasikinės, kad sovietų socializmo teorija iš esmės reikšia kėslus sukurti socialkolonijinę imperialistinę viešpatiją karinės agresijos ir ekonominio apiplėšimo keliu. Ir toliau kinų laikraštis rašo, kad naujieji sovietų revizionistų carai išnaudoja savo kolonializmo [rank] Varšuvos pakta, išdėliodami Rytų Europos šalyse kelis šimtus tūkstančių savo agresorių karių ir okupuodami Čekoslovakiją. Sovietų revizionistinė persimetėlių gauja, rašo kinų laikraštis, giedoja tą pačią giesmę kaip ir Hitleris, kai okupavo sudetį žemę. Hitleris irgi tvirtino, kad tai sušilpimas taikos tvirtybė privertė jį vykdyti agresiją prieš Čekoslovakiją.

Pompidou ir Poher pasirodė paskutiniam šūviui...

ISTORINĖ "BUDŽIO" KELIONĖ Į ŠVEDIJĄ

L. Knopfmileris

Lietuvių Jūrų Skautija šiais metais mini 40 metų sukaktį, kai j. s. Kristupas Plonaitis organizavo ir paruošė ketvirtąją "Budžio" kelionę į Visby uostą, Gotlando saloje, Švedijoje.

Cia noriu pasidalinti tos kelionės prisiminimais.

1929 metų gegužės vakaras buvo gražus, šiltas ir ramus. Klaipėdos uosto krantinėje prie ločių bokšto susirinko nedidelis žmonių būrys išlydėti jūrų skautų burlaivį "Budį" į tolimą kelionę, į Gotlando salą, Švedijon.

Kelionės ir laivo skiperiu buvo K. Plonaitis, jaunas, nedideliu ūgio vyrukas, pilnas energijos ir pasišventimo jūrų skautijai ir buriavimo sportui. Gimęs ir augęs Klaipėdos krašte, ūkininko ir žvejų sūnus, jam nebuvo svetimi jūrų vėjai, bangos ir sūrus vanduo. Jis pažinojo kiekvieną Kuršių marių ilanką ir priplaukimo vietas, kaip savo kelnų kišenę. Tad nuodugniai kelionei viską paruošė ir laukė, kad kiekvienas igulos narys atliks savo pareigą sąžiningai su pilnu pasišventimu. Po jo antras svarbias pareigas laive ėjo inžinierius B. F. Buntinas (miręs Kanadoje, Toronte 1967 m.). Mat "Budis" turėjo ir motorą, kad ir nekomplikuotą, bet su visokiais užsišpyrimais. Trečias svarbus igulos narys buvo virėjas, šias pareigas ėjęs jūrų budys Steponavičius. Kiti igulos nariai buvo jūrų budžiai: A. Kybrancas, dabar gyvenantis Kanadoje, A. Deckis, Australijoje, Vl. Bakūnas, Amerikoje. Turėjome jauniausią igulos narį Dževuką, pavadėd neprisimenu; buvo F. Grajauskas, L. Knopfmileris ir dar vienas j. budys kurio pavardės irgi neprisimenu.

Atliekami paskutiniai munitinės ir pasienio policijos formalumai, paskutinis atsisveikinimas su giminėmis. Virvių galai paleisti ir "Budys" motoro pagalba atsistodino nuo krantinės ir išėjo į jūrą.

Nuotaika igulos narių tarpe puiki: kai kuriems jūrų budžiams tai pirmoji "krikšto kelionė". Privarginti kelionės pasiruošimo rūpesčiais, jūrų budžiai neturėjo nė laiko dienos metupavai gyti. Visų igulos narių noras buvo, kaip galima greičiau ką nors užkąsti šilto ir skanaus.

Budžio kelionės į Visby organizatorius ir kapitonas K. Plonaitis.

Tad visi pradėjo laivo virėją Steponavičių raginti ką nors išvirti, parvėžėti, skanios pupelių kavos. Iš tranzitinio

Budžio kelionės po Baltijos jūrą 1926-1932 metais.

sandėlio pupelių kava buvo gauta gan pigiai, tad kodėl nepasinaudoti proga? Ilgai neteko prašyti.

Priešakinėje kajutėje užvirė darbas. Dževukas, mūsų jauniausias stiuartas, turėjo pilnas rankas darbo, duoną piaustyti, svestu tepti. Kumpių ar dešromis gražiai papuošti duonos gabaliukai tikrai kėlė apetitą igulos narių tarpe.

Iš priešakinės kajutės virtuvės kamino pakilo dūmai -- tai ženklas, kad kavutė verda.

Praėjo gera valanda, kol išvirė kava. Štai Steponavičius jau ant denio, pasipuošęs balta aukšta kepure, kaip ant didelių keleivinių laivų, su dideliu kavos puodu. Užpakalyje jo mūsų stiuartas su dideliu padėklų, ant kurio sudėti duonos gabaliukai, kiekvienam pagal skonį ir dydį: su dešra, kumpiu, sviestu, na ir keleta virtų kiaušinių. Vakarienė karališka. Per trumpą laiką ir puodas ir padėk-

las buvo tušti.

Nuotaika pagerėjo ir beveik kiekvienas nusipirkęs naują pyptuką pavaižduodamas tikrą jūrininką pripildęs olandišku tabaku sekė Baden-Powell pavyzdžiu, nes ir jis leisdavo vyresnio amžiaus skautams pyptuoti. Ir, taip traukiant pyptukus pasipylė kalbos. Kaip gražiai praleis jūrų budžiai laiką Gotlando saloje. Visų tikslas buvo įgauti praktikos ir teorinių žinių navigacijoje ir buriavime.

Užkandę, pamažu pradėjo skirstytis miegui, vieni į pirmutinę kajutę, ten pakliuvo visi, kurie pirmą kartą plaukė, kiti į vidurinę, o treči, kurie turėjo budėti, vairininkas, motoristas ir stebėtojas, į užpakalinę kajutę.

Vėjas pamažu pradėjo

jas pamažu stiprėja ir bangos mus pradeda gražiai mėtyti. Prieš pasikeitimą antros pamainos, turėjom bures nuleisti ir surefuoti, nes vėjo stiprumas stipriai padidėjo. Denyje vis daugiau pasirodė juodų šešėlių, kurie išsikibę į bortą žiūri kažin kur mėnulio šviesoje į Baltijos begalybes... Kas tai barasi -- "Kam prikėlėt? Kai gulėjome, buvo viskas tvarkoje, o dabar reikia žuvytes maitinti!"

Niekas nenori ir grįžti į kajutes, vis daugiau denyje atsiranda igulos narių. Siūbavimas sudaro pavojų būti išmestam per bortą, tad laivo kapitonas išako visiems nusišalti į kajutes ar atsisistoti visai užpakalyje už motorinės, kur gal saugiausia vieta ligo-

nims. Vėjas vis stiprėja, bangos darosi didesnės ir pradeda jau "lipti" į laivo denį. Įgula turėjo dar vieną refą dėti į bures. Sunku priversti atlikti savo pareigas, nes igulos nariai taip serga, kad nepajėgia nieko dirbti. Dirba, kas yra patvarus ir iš viso gali šioki toki darbą atlikti.

Kapitonas jau pats seka jūrlapyje vėjo kryptį ir laivo kursą. O vėjas begėdis, pučia tiesiai į nosį, bangos jau kiekviena lipa į laivą ir plau-na denį. Staiga keistas tranksmas, plėšimas, o gal ir lūžimas, sunku kajutėje ir suprasti kas įvyko. Girdime, kažkas bėga deniu. Pirmos kajutės dangtis atsidaro, ir girdime kapitono balsą: -- "Visi vyrai lauk". Tik Dževukas, kuris miegojo pirmutinėje kajutėje, iškišęs savo galvutę klausia: "O ką, jau skęstam?" -- "Ne", atsakė kapitonas, užtrenkęs kajutės dangtį. Visi, kurie buvo pirmutinėje kajutėje, išskyrus Dževuką, užsimetę lietpalčius šoko į denį. Kas dėjos deny? Didžioji burė plyšo ir apatinis buomas mėtomas nuo vieno borto į kitą sudarė pavojų ką nors užgauti ir išmesti už borto... Bangos didžiulės, kiekviena jau lipa į laivą, ir nespėjus mums iššokti iš kajutės, visus jau apipylė nuo galvos iki kojų. Buvom pakrikęti sūriu ir šaltu, kaip leidas vandeniu. Iš vairavimo būdelės girdisi Kapitono komanda -- "Vyrai laikykitės už borto ir dabokite galvas! Bangos, buomas, stiprus vėjas, žmogus nežinai, ką ir dabot? Bet jau "didisotai" pritraukti ir buomas guli savo vietoje pritvirtintas. Komanda: -- "Priedidžburiai!" -- ir visi kaip vėžiai sukibom nagais ir traukiame jas žemyn. Tai

kilti ir buvo galima kelti bures. Prikėlėme sekančią pamainą ir visi kartu pakėlėme bures. Bet kas čia? Ne visi grįžta į kajutes miegui. Vienas, antras nusiminęs stovi prie borto ir giliai traukia orą į plaučius... Blogas ženklas!

-- Fricai, kas tau? -- juokiasi senieji jūrų vilkai.

-- Bepigu jums juoktis, o mums jau "smūtinai" darosi.

Pozicinės lempos seniai dega. Jų šviesos atsispindi jūros bangose ir žaidžia su mėnulio šviesa.

Denyje prie motorinės sėdi megstine apsisivilkę pirmos pamainos motoristas.

Motorinėje oras šiltas, tvankus ir atsiduodantis alyva ir žibalu. Taigi kvapas tikrai buvo nekoks. Snaudžia ir stebėtojai, tik vienas vairininkas ištikimai eina savo pareigas prie laivo drebančios sielos kompasos. Kitose kajutėse viešpatauja tyła. Vė-

Kas tas "Pietų Kryžius"?

Dirvoje kas savaitę telpa Vl. Radzevičiaus žinelių iš Australijos, antrašte pavadinta "Po Pietų Kryžium".

Kodėl? Ar daug skaitytojų žino, ką tas "Pietų Kryžius" reiškia?

Šiuomi noriu supažindinti skaitytoją su tuo pavadinimu ir su to "kryžiaus" reikšme.

Tas terminas paimtas iš erdvių. Tarp kitų konsteliacijų matomų nakties metu Australijos danguje, viena jų, iš žvaigždžių sudarytas kryžius.

Įdomu sužinoti, kad erdvėje, mums matomų žvaigždžių daugybėje, yra DU kryžiai. Australiškas vadinamas Pietų Kryžium, o mūsų šiaurės erdvėje antras -- Šiaurės Kryžius. Matomas vasaros metu virš mūsų galvų, didokas kryžiaus pavidalas net su apatiniu kotu ilgesniu, taip kaip kryžiai daromi, su didesne žvaigžde viršūnėje. Gaila tik kad dėl gausybės šviesų mieste sunku jį surasti, nors suradus aiškiai matosi.

Astronomiškuose raštuose žvaigždynai -- kons-

teliacijos turi lotyniškus vardus. Žvaigždės kiekviena žvaigždyne pavadintos graikiškos abėcėlės raidėmis: alfa didžiausiai, beta mažesnei ir taip žemyn.

Tų kryžių tikri vardai raštuose: šiaurės kryžius -- Cygnus, kas reiškia gulbė. Žvaigždynų vadinotojai gulbė pavadino, nes išvaizdavo gulbės išskėtais sparnais.

Pietų Kryžius vadinamas Crux, tai jau kryžius, nieko bendro su šiaurine gulbe. Ten Crux matomas daug aiškiau, tai ir australai dažniau tą vardą vartoja; kadangi žvaigždynas yra virš jų erdvėje, jie ir sako esą po pietų kryžium.

Šiaurėje mes niekad nematom pietinio kryžiaus. Jis toli nuo mūsų pietuose, ir australai, būdami anoje pusėje žemės rutulio toli nuo mūsų, niekad nemato šiaurinio kryžiaus. Pačiame pietiniame gale Pietų Amerikos, kur mažai žmonių yra, matomas tas kryžius, bet neturi reikšmės. K.S.K.

Naujai išrinktas Lietuvių Jūrų Skautijos vyriausias skautininkas j. s. M. Manomaitis, pernai atšventęs 40 metų veiklos skautų organizacijoje sukaktį.

nebuvo lengvas darbas, tuo labiau, kai vėjas pasiekė 9 balų. Bangos nustojo mus apipilti nuo galvos iki kojų, sušlapom, sušalom, nagų negalim ištiesti, o čia reikia dirbti, ir greitai, nes gafelis irgi blaškosi, kaip laukinis ir nesileidžia būti suvaldomas, bet vargais negalais ir burės ir gafelis nuleisti, surišti ir niekam pavojaus nebesudaro. -- "Įgula! Kajutes, poilsui, nes daug darbo šią naktelę turėsime, taigi pailsėkite, vėliau jus pašauksiu" tai nuraminantieji žodžiai mūsų jaunojo kapitono. Ne vienas pagalvojo ar ir dar daugiau kas nors bus? Jau ir dabar užtenka, ir net per daug. Po kiek laiko vėl kapitonas šaukia -- "Vladi, ant denio, vandenį pumpuoti!" Tikrai, vandens laive vis daugiau ir daugiau atsiranda ir, jeigu nenorime plaukti vidurinėje kajutėje, tai tikrai aukščiausias laikas vandenį pumpuoti. Bangų lūžimui ir plovimui mūsų denio nėra galo, kiekviena bangą nenustoja plauti ir mus, kurie vandenį pumpuojam. Motoristai turi darbo virš galvos: netik kad motorą prižiūrėk, patepk ir dabok, kad

gerai veikty, bet dar ir vandenį motorinėje reikiama pumpuoti, nes denyje pumpuoti jau nebespėja...

Šią naktelę jau daugiau negu krikštas, čia jau daugiau kaip buriavimo manevrai ir praktika, čia jau pilnas stazas visiems jūrų budžiams tapti po šios kelionės tolumo plaukiojimo kapitonais.

Didesnė dalis igulos serga, kad net pajudinti negalima iš kajutės. Darbą tenka dirbti be eilės ir visą laiką. Bet kaip dirbsi, jeigu visi drabužiai yra šlapi? Bet ir čia jūrų budžiai rado išei, o būtent tie, kurie negalėjo dirbti ir gulėjo, turėjo, kas svarbiausia, sausas kelnes, taigi paprašius Joną, Aną, Fricą: "Duok kelnes vandenį papumpuoti" -- žinoma gauni, papumpuojai ir grįžęs į kajutę kelnes gražini savininkui. Taip paimom vienas kitas skolinu nuo vieno ir kitokelnes ir pumpavo vandenį. Vanduo pamažu laive mažėjo, ir visi atsikvėpė, kad nereikės ir viduje plaukti. (Bus daugiau)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week

every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpis.

Dirva išėina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpis.

Straipsniai, išskyrus vedamuosius, reiškia jų autorių
nuomonę.VILTIES IR DIRVOS
RŪPESČIAIS

Š.m. gegužės 31 d. New Yorke įvykusiame visuotiniame Vilties Draugijos narių susirinkime valdybos pirmininkas Aleksas Laikūnas padarė pranešimą, kurio pagrindines mintis čia pateikiame. Prisiminęs Dirvos leidimo sąlygas, jis pastebėjo:

Nekartą buvopastebėta ir pabrėžta, jog svarbiausias Vilties Draugijos užsimojimas yra Dirvos laikraščio leidimas. Darbas, kurį atlieka redakcija ir administracija, tėra tik laikraščio išbaigimas. Jeigu laikraštį išbaigęs tarnautojų štabas neturėtų nuolatinių, atsidėjusių ir pasišventusių bendradarbių kadro, parūpinančio laikraščio turiniui užpildyti medžiagos, ir skaičiuotojų, rėmėjų bei aukotojų užnugario, neturėtume ir paties laikraščio. Užmirštant, kiek pasiskirtiems Vilties valdybos nariams teko išsijungti į praktinį laikraščio paruošimo ir išleidimo procesą, Valdybos uždavinys buvo organizuoti sąlygas, kad laikraštis galėtų išsilaikyti. Tos sąlygos, kaip metai iš metų pastebime, sunkėja ir sunkės. Ir tai ne mums vieniems. Visi laikraščiai su panašiais sunkumais susiduria ir susidurs, nes vien iš skelbiimų ir prenumeratos laikraščiai prie tautybinio tiražo išsilaikyti neįmanoma. Galvokime, svarstykime ir pagaliau ryžkimės tą mūsų tiražą pakelti, daugiau lėšų laikraščiai sutelkti.

Išryškindamas natūralųjį Dirvos užnugarį ir laikraščio liniją, valdybos pirmininkas pabrėžė:

Savo uždavinį vykdydami, mes stengėmės koliaudžiausiai bendradarbiauti su natūraliuoju Dirvos užnugariu -- išsivijus tautine srove ir pagrindiniu jos reprezentantu Amerikos Lietuvių Tautine Sąjunga, lygia daliai brangindami ir stiprindami nuosirdžius ryšius ir su visomis kitomis tautinėmis organizacijomis, jų čia paskirai nebevaidijant. To paties susilaukėme ir iš jų visų. Ir tasai bendradarbiavimas, kaip neabejotinai įsitikinome, buvo, yra ir pasiliks Dirvos išlaikymo ir stiprinimo laidu. Ir taip daiktus vadinami tikraisiais vardais, o Dirvą laikydami

tautinės minties laikraščiu, mes stengėmės įtaigoti redakciją, kad ji laikytųsi nuosaikios, tolerantiškos laikraščio linijos, nevengiant konstruktyvios kritikos tiek tautinės, tiek kitų srovių, veiksmų bei bendrinių organizacijų atžvilgiu. Ir reikia pripažinti, redakcija šiuo atžvilgiu su mumis mieliai sutarė, kaip galite spręsti iš paties laikraščio. Mums labai malonu čia pastebėti, jog taip darydami mes tarėmės atspėją ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdybos nuomonę ir, kaip vakar iš Sąjungos pirmininko pranešimo išgirdote, taip galvodami neklydome.

Norisi galvoti, jog neklydome tardamiesi atspėją ir Tamstų daugumos nuomonę. Tą rodė nuolatiniai skaitytojų laišakai ir su jais ateinančios aukos, papildančios prenumeratą. Dar daugiau. Kada reikalo verčiami praėjusių rudens mes kreipėmės pagalbos šauksmu laikraščiai išsilaikyti, kraštutiniai sparnai ir ypatingai pretenzingi sluoksniai, su labai mažomis išimtimis, mūsų negirdėjo. Sunkmetį išgyventi padėjo tik nuosaikioji tautininkija ir tradiciškai nusiteikusi patriotinė mūsų visuomenė. Jiems visiems esame ir dėkingi ir skolingi.

Vienur ar kitur Dirvos buveinės perkėlimas Vilties Valdyboje seniai svarstomas. Valdybos nusistatymą šiuo reikalu pirm-kas Al. Laikūnas apibūdino šiaip:

Kitas reikalas, laukias Tamstų pasisakymo, yra Dirvos štabo buveinės klausimas. Jis kėlė susirūpinimo prieš dvejis metus Chicagoje įvykusiame suvažiavime. Jis tebėra aktualus ir dabar. Jeigu dabartinėje vietoje turimus namus galėtume parduoti, atgaudami dalį investuoto kapitalo, išsikėlimas ir naujoje, saugesnėje vietoje kūrimasis būtų lengviau sprendžiamas. Vėdėme aiškinimosi derybas ir turime pažadų, jog kėlimosi atveju galėtume gauti ilgalaikę paskolą prieinamomis sąlygomis. Bet dabar gyvenamame rajone ne tik mes vieni negalime namų parduoti. Negali ir visi kiti panašūs į mus. Kas kiti, taip negali išsikelti, mo-

ka apdraudą, gyvena ir laukia. Miestas planuoja praveisti greitkelius, dalį rajono nugriaudamas. Planai dar galutinai nepatvirtinti ir dėl to neaišku, kada ir kaip jie palies mus.

Nepasakytume, kad mes nesidomime planais ir pastangomis iniciatorių, užsimojusių Clevelande pastatyti Lietuvių Namus, kurių samata siekianti apie 400,000 dolerių. Deja, ligi šiolei tasai užsimojimas didžiąja dalimi grindžiamas Clevelando visuomenės duosnumu ir gera valia, kuri ir patiem iniciatoriams nėra paaiškėjusi. Jeigu tie namai ir realizuotųsi, nuomodami juose patalpų minimumą, pagal dabartinius apskaičiavimus, turėtume nuomos mokėti kelis kartus daugiau, negu už dabartines patalpas mokame. O tai būtų didelis piniginis apsunkinimas, neteikiąs garantijos, jog po dešimt metų turėsime be niekur nieko keltis kitur, savo kapitalą ir Vilties valdų sukeltus įnašus ten sudėję, kur jie mums vieniems nebepriklausys.

Ligšiolinė Vilties valdybos nuomonė buvo tokia: laikytis esamos patalpos, kol galima; verstis ekonomiškiausiais, kad operacinių skolų minimumas nebūtų kliūtis, sunkinanti išsikėlimą kitur; teikti savus išteklius, prie kurių prijungta ilgalaikė paskola leistų įsikurti ilgesniam laikui ramiai, saugiai, me rajone ir naujai išsivijus, mums vieniems priklausančiose patalpose, kurias turėtume numatyti su didesniu atsargumu ir gilesniu žvalgumu, negu porą kartų anksčiau kuriantis.

Tamstų pasisakymas šiuo klausimu ne tik reikalingas, bet ir būtinas, nes tai, ką turime ir turėsime, yra ir bus nuosavybė Vilties Draugijos, apimančios visą mūsų išsiviją, daug platesnę negu Clevelando visuomenė ir jos lokaliniai reikalai. Mes turime būti pasiruošę viskam, kad Dirva išsėitų reguliariai, net ir tuo atveju, jeigu galimi neramumai paliestų dabartinį jos štabo buveinės rajoną. Mes turime išlaikyti savarankiskumą, kad panašiu atveju neturėtume laukti keleris metus, kol bus pastatytos patalpos ir tik po to atgaivinti laikraščio leidimą...

Prisimindamas pirmąją Vilties Draugijos

Valdybos pirmininką a. a. J. J. Bačiūną, Al. Laikūnas savo pranešime pareiškė:

Giliam liūdesy atsiseikinant su Vilties Draugijos steigėju ir pirmuoju jos pirmininku a. a. Juozu J. Bačiūnu, Dirva pasistengė suteikti jam pagarbą tokią, kokia laikraščiai prieinama ir įmanoma. Mirties aki-vaizdoje paskelbtame vėdamajame Dirva pastebėjo, jeigu a. a. Juozui Bačiūnui gyvam esant teisybę kalbėjome, dabar belieka mums tikstengtis įvykdyti jo nebaigtus planus bei užsimojimus, tik jau be jo pagalbos... Taip rašant, mes dar nežinojome, jog a. a. Juozas, staigiai ir nelaukta mirdamas, savo testamentu buvo Vilčiai palikęs tris tūkstančius dolerių. Už poros mėnesių tuos pinigus jau turėsime savo žinioje. Kol a. a. Juozas Bačiūnas buvo gyvas, Dirva galėjo jaustis saugi kaip už mūro: jeigu jau nebesuvestume galų su galais ir pagalbos iš niekur nebegautume, turėjome į ką kreiptis -- į jį. Ir jis tatau

pabrėždavo, savo stambesnę ar mažesnę auką Dirvai atsiųsdamas. Nenorėčiau ir dabar, kad prisieitų tą jo palikimą be didelio ir gyvybinio reikalo pajudinti.

Be a. a. Juozo Bačiūno, daug daug kas mus parėmė. Ir moraliai ir materialiai. Negaliu čia visų išvardyti, bet jaučiu malonią pareigą visos valdybos vardu jiems tarti tikrai nuoširdų ačiū. Mano pranešimas nebūtų pilnai baigtas, jeigu Tamstų aki-vaizdoje nepadėkočiau savo kolegoms Vilties Draugijos valdybos nariams: Edmundui Cibui, Jonui Gaižučiui, Antanui Senikui, Vincui Juodvalkiui ir Kaziui S. Karpui už jų atsidėjimą, sąžiningą pareigingumą ir malonų bendradarbiavimą.

Visuotinis Vilties narių susirinkimas šį pirmininko ir po jo sekusių reikalų vedėjo K. S. Karpiaus, Dirvos redaktoriaus V. Gedgaudo ir revizijos komisijos pranešimus priėmė visuotiniu pritirumu.

"LITHUANIA 700
YEARS"

Veikalas kainuoja 12 dol. Per LNF užsisakant -- 10 dol. Čekį rašyti: Lithuanian Independence Fund Inc.

87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

Norintieji knygą platinti kreipiasi tuo pačiu adresu.

Tai vertinga dovana nebeakbantiems savo tėvų kalba vaikams ir amerikiečiams draugams.

Gaunama pas platintojus ir DIRVOJE

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

DIRVOS NOVELĖS
KONKURSAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1969 metų spalio 1 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapvardžiu. Tas pats slapvardis užrašomas ant priedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeru. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėsti.

SALYGOS. Laimėjusiam autoriui 300 dolerių premija bus įteikta 1969 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS.

ŠIS BEI TAS

• Šiomet minėtina V. Kudirkos mirties 70 m. sukaktis. Ne dėl jo, himno autoriaus, pagarbinimo, bet -- mums patiems pravartu pasiryškinti klausimus: kokiom pastangom V.K. kovojo su okupantu ir kokių ryžtumu siekė tautai laisvės? Kokio dydžio mastu jis savo asmenį aukėjo Lietuvai? (kad bent mažą dalim tuo pavyzdžiu pasektumė!) kaip jo žodis sutapo su jo paties darbais (o mūsiškė dabarties buity -- ar taip yra?); kokius nepriteklus V.K. pajėgė pakelti neabejodamas ir nesiskūsdamas dėl pasirinkto idealo? kaip jis šaukė tautiečius vienybėn ir konkrečių darbų žygiams?

• Jonas Aistis savo gatvės elegijose (tik dabar Nidos išleista knyga) taip rašo: "Vincas Kudirka... ar nebus pati ryškiausia Lietuvos naujųjų laikų istorinė figūra. Ir mirė jis, kaip kareivis kovos lauke, jaunas... V. Kudirka nebuvo sentimentalus, priešingai, jis buvo racionalus iki kaulo smegenų".

• Dabar birželinių trėmimų baisumą atžymint -- mums kaip tik tiki išsidėmėtas tas V. Kudirkos nesentimentalumas, o racionalus, glitai planingi ir kietai vyriški atoveiksmio darbai. Mūsų sveigų programose turi išnykti liūdnas verkšlenimas ir dejavimai, vien graudulį arba ašaras sukelia pamokslai. Niekas mums laisvės nesugrąžins vien iš pasigalėjimo arba užuojautos. Irgi -- nesikartokime vis tais pačiais žodžiais, nes jie nublunka, darosi banalus ir tų skaudžiai svarbią idėją net nupigina. Verčiau dalinkimės konkrečių faktų vaizdais, ryškesnėm detalėm, tikrų asmenų pergyvenimais, nes jie jautriau paliečia širdis ir sukurto valią. Savo tarpe turime gyvų žmonių, iškentėjusių Sibiro tremtį. Taip pat St. Rūkie-nės knyga, betarpiškais vaizdais pulsuojanti -- tebus mums birželinio gedulo kelrodis. Argi užmirštume šitokias žvėriškas skriaudas savo broliams sesėms? Ar lengva širdim bičiuliavumės su tais, kurie ilgi šiolei dar tokias žiaurības pateisina?

• Apsispręstina ir dėl paties termino. Rodos, dar dažnai sakome -- rašome: išvežimai, Sibirai išvežtas... Tie įvardai visiškai netinka (painiojasi su daugiaprasmio eksportu, silpnina [spūdį] ir kt.). Tuomet vyko tikri trėmimai, tad ir tie mūsų tautiečiai buvo ištremti, ne tik šiaip sau vežimu patogiai perkelti kiton gyvenvietėn. Argi norėtume dar pabrėžti, kad šis trėmimas buvo vykdomas modernėsnėm priemonėm? Juk tos priemonės rodo tik žiauresnį okupanto klastingumą, tik planingę mūsų tautos genocidą vykdyką -- greičiau, skubiau, didesniu mastu sunaikinti lietuvius tautą.

• Birželinio gedulo atvejis, tur būt, ryškiausiai įsamontintų mūsų jaunimą kovų dėl laisvės būtinybės, nes čia -- kruvinu vėdu iškyja okupanto nežmoniškumas. O humanizmo idealas visame pasauly amžinai gyvas ir -- lengvai patraukia jaunąją kartą. Tik tai apsižiūrėkime, ar mes mokame į šias sueigas tinkamai įsikviesti (ne vien sėdėtoji, bet ir gyvu dalyviu) savąjį atžalną? Iš klaidų mokytis niekuomet nevelu.

SKIRPSTAS

Lietuvos laisvinimo reikalai ir ALT Sąjunga

(Atkelta iš 1 psl.)

zicijos padėtyje, visą laiką vesdami akciją už tarybos sudėties praplėtimą ir tai nemaža dalimi pasiekta, tai pastaruosius du metus mūsų atstovai vadovauja tarybai. Visa toji atmaina ir kitų grupių išreikštas mūsų atstovams pasitikėjimas, tenka laikyti, be kitų aplinkybių, ir mūsų sąjungos linijos laimėjimu. O mūsų ištikimumu -- tai yra laimėjimas visai Lietuvos laisvinimo veiklai.

ALT S-GOS SANTYKIAI SU VISUOMENE IŠEIVIOJE IR TĖVYNĖJE

Du skirtingi pasauliai: a) okupuotoji Lietuva ir vergaujantieji lietuviai savoje žemėje ir b) Vakarų pasaulis bei jame gyvenantieji išeivijos lietuviai.

ALT S-ga savo įstaigais ir veikimo plotu formaliai apima tik JAV lietuvių ir rikiuojasi į jų organizacinę veiklą. Tačiau sąjungos uždaviniai ir ėjimai veik visad yra tapatingi ir kitų kraštų lietuviams. Juo labiau ten gyvenantiems tautinės srovės žmonėms. ALT S-ga niekad iki šiol nesiėmė instruktavimo ar apaštalavimo darbo. Tenkinamasi tik viešais pareiškimais, atpasakojimais bet kur gyvenančiam lietuviui, ką daro ar kaip galvoja tuo ar kitu klausimu pati ALT S-ga. Mūsų sąjunga nemokina lietuvių, ir nenurodinėja ką ir kaip daryti, o teatreipia jo dėmesį, kas darytina tuo ar kitu laikotarpiu dienos sąlygose. Šiandien jau vidutinis lietuvis yra tiek susipratęs savyje, kad nereikalingas atskiros globos ar smulkaus dekalogo.

Šia prasme, atseit, pokalbiui su visur esančiu lietuviu vesti, su juo dvasiniai santykiai, ALT S-ga naudojo ir naudoja pirmoje eilėje spausdintą žodį. Su pasididžiavimu galima pastebėti faktą, kad tautinės srovės lietuviai, kaip politiniai bendraminčiai, pasirodė arčiausiai sutapę nežiūrint kraštų, kuriuose jie gyveno, nežiūrint mokyklų, kuriose jie mokėtinosi ir nežiūrint laiko, kada jie susitiko Amerikos žemyne. Kai kitų srovių išpažinėjai ir šandien JAV susitikę ir po dvidešimt metų dar nesusikalba, tai mūsų tautinės spaudos redaktoriai -- leidėjai pirmąją progą pakvietė į bendradarbius laisvoje Europoje tuo metu buvusius lietuvius bendraminčius. O mūsų Kazimieras Karpius, ir patį laikraštį atidavė pilnon ALT Sąjungos įkurton "Vilties" draugijos nuosavybėn.

Dirva jau baigia antą dešimtmetį būdama tautinės srovės veiklos ir siekių tribūna, kurios balsą girdi lietuviai šiaurės ir anapus JAV ribų. Dirvai išlaikyti Amerikos tautiškoji visuomenė parodė ir teberodo daug gražių pastangų.

Maža to. ALT S-ga randa gyvybingai reikalinga vesti pokalbį ir telkti Lietuvai draugus ir amerikietiškoje visuomenėje. Šiam reikalui mūsų bendromis pastangomis išleista dvi laidos Owen C.J. Norem, Tiemeless Lithuania (1943, 1967), pastaraisiais metais LNF išleista Dr. A. Geručio redaguota "Lithuania".

Taip pat nereiktų pamiršti didžiųjų Misių ir Sąskrydžių Washingtone kurie supažindino plačią Amerikos politinę visuomenę su Lietuvos byla.

Tačiau natūraliai didžiausį pokalbį kiekvienas mūsų, kaip užsienio lietuvis, o ALT S-ga, kaip organizacija turėtų megzti ir vesti su tauta tėvynėje, su ten gyvenančiais mūsų broliais ir jų telkiniais. Bet norimo ir reikiamo bendradarbiavimo tarp laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių ir lietuvių, vargsnėlių tėvynėje, lig šiol nebuvo ir šiandien negali būti.

To bendradarbiavimo ir net paprasto santykiavimo kliūtimi yra tai, kad Lietuva yra Sovietų Sąjungos okupuota ir dar daugiau ji yra integruota į Sovietų Rusiją. Ir tos integravimo pastangos okupanto tęsiamos, norint besąlyginiai teritoriją sujungti su sovietine imperija, o lietuvių tautą įvairiomis priemonėmis išsklaidyti imperijos plotuose ir drauge išbraukti iš gyvųjų tautų šeimos. Laisvojo pasaulio lietuvių veikla ir pastangos, nuolatinis priminimas pasauliui apie bolševikų užmačias ir žmonių bei tautų genocidą, Lietuvos okupantui nepatinka. Jis labai norėtų tuos laisvųjų lietuvių pareiškimus, šauksmą į pasaulio sąžinę, nutildyti. Tam pasiekti Kremlius griebiasi įvairių būdų. Tik prisiminkim Kremliaus pastatytas specialias stotis su įrengimais vien tik tam, kad jie trukdytų laisvojo pasaulio radijo bangomis perteikiamą sovietijos tautos informaciją. Arba: Kiek pastangų rodo sovietinė diplomacija, darydama spaudimą didžiąsias Vakarų pasaulio valstybes, norint su mažinti arba visai išjungti tą ar kitą pajėgą, dirbančią prieš Sovietus.

Savo ruožtu, visi prisimename, kiek dirbo Vokietijoje ir bendrai Europoje sovietų agentai, lankydami pasitarimus iš savų kraštų asmenis, norėdami juos įkalbėti grįžti. Kiek įvairaus rango kariškių ar tokių padarytų vizitavo ne vieną ir mūsų tautietį, gyvenusį anuo metu DP stovyklose! Bet lietuvis tą visą Maskvos politiką suprato ir nesileido sugundomas, kad ir gerai paruoštų agentų.

Bet jau baigiasi dešimtmetis, kaip Kremlius žaidžia su Vakarų pasauliu nauju metodu. Kremliaus vadovai kai kuriomis progomis pa-

darė pareiškimus, esą kapitalistinis ir komunistinis pasauliai tepasilieka savose ribose, bet jie gali vienas su kitu bendradarbiauti ir mainyti kultūros bei civilizacijos vertybes... Laikas neleidia šio klausimo plačiau nagrinėti. Tenka pasakyti, kad šis Kremliaus siūlymas rado pritirimą vakaruose ir eilė valstybių, tarp jų ir JAV jau turi su Maskva vadinamas kultūrinio bendradarbiavimo sutartis. Šių sutarčių vykdymo praktika rodo nemažą naudą persvarą Maskvai, bet turi pliusų ir vakarai.

Paraleliai Maskvai einant į Washingtoną su vadinamąja kultūrinių mainų mintimi, Maskvos agentai pradėjo belstis į mus, lietuviškąją išeiviją. Mums siūloma užmiršti praeitį ir priimti nedalomas Lietuvos - Sovietų Rusijos santykius, kaip nepakeičiamą faktą ir vietoje ieškoti laisvės lietuvių tautai, nepriklausomybės Lietuvai, eiti bendru, lietuviškos kultūros ugdymo keliu...

ALT S-ga šias Lietuvos okupanto gražbylystes suprato iš pat pradžių ir griežtai jas atmetė, skatindama visą išeiviją tuo nesusivilioti ir neiti į priešų pinkles. Maloniam dėmesiui skaitau ALT S-gos viešus tuo klausimu pasisakymus.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimo, buvusio 1963 m. geg. 31 - birž. 1 d.d. St. Louis, Mo, rezoliucija

1. Sovietų Sąjunga, siekdama įgyvendinti savo okupacinius tikslus ir prisidengusi vadinamųjų kultūrinių mainų skraiste, mėgina į šią tariamąją kultūrinių mainų akciją įjungti ir laisvojo pasaulio lietuvių ir tuo susilpninti jų laisvės kovos ryžtą. Vadinamųjų kultūrinių mainų iniciatorius ir inspiratorius yra Lietuvos okupantas, ir ši akcija tarnauja jo, bet ne pavergtos Lietuvos žmonių reikalams.

2. Suvažiavimas a. Įspėja Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos narius ir lietuvių visuomenę -- nesileisti į vadinamuosius kultūrinius mainus, Lietuvos pavergėjo inspirojamus, ir

b. smerkia bet kokią laisvojo pasaulio paskirų lietuvių iniciatyvą, puoselėjančią vadinamuosius kultūrinius mainus, siekiančius pavergtoje Lietuvoje įgyvendinti Sovietų Sąjungos užmačias ir laisvajame pasaulyje susilpninti ryžtingą lietuvių nusistatymą kovoti už lietuvių tautos laisvę.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimo, buvusio Chica-

goje, 1967 birželio 3,4 d.d. rezoliucija

1. A.L. Tautinės sąjungos seimas, išdiskutavęs ryšių su kraštu palaikymo klausimą, nutarė ir toliau laikytis ALT S-ajungos St. Louis seime priimtos rezoliucijos, nes

a) Lietuvos okupanto pastangos užmegsti vadinamus kultūrinius mainus su lietuvių išeivija vis stiprėja. Mūsų tautos pavergėjas, siekdamas išgauti Lietuvos inkorporavimo tarp tautinį pripažinimą, ir prisidengęs tais vadinamais mainais braunasi į lietuvių išeivijos gretas ir tuo silpnina mūsų laisvės kovos ryžtą ir savitarpio bendradarbiavimą.

b) Suvažiavimas įspėja A.L. Tautinės Sąjungos narius ir išeivijos lietuvių visuomenę nesileisti į vadinamus kultūrinius ryšius, proponuojamus sovietinių okupacinių organų, nei į organizuotas ekskursijas į Lietuvą.

c) Suvažiavimas smerkia bet kokias laisvajame pasaulyje kai kurių lietuvių pastangas, skatinančias vadinamųjų kultūrinių mainų vardu silpninti Lietuvos laisvės gynimo pastangas.

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto, Amerikos Lietuvių Tarybos, Lietuvos Laisvės Komiteto ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovų konferencijos, buvusios 1966 m. sausio 22 d. Cleveland, Ohio nutarimas

* Dvasiniam, kultūriniam bei tautiniam tapatumui su savo tauta išlaikyti laisvieji lietuviai privalo kuoglaudžiau bendrauti su Lietuva.

* Tačiau Sovietų Rusija, Lietuvos Respubliką laikydama okupuota ir paversta Sovietų Rusijos dalimi, ne tik trukdo lietuvių tautai vykdyti laisvą apsisprendimą ir Lietuvos Respublikos suverenumą, bet taip pat sudaro kliūtį laisviesiems lietuviams bendrauti su Lietuva.

* Tarptautinės teisės atžvilgiu Lietuvos Respublika tebėra... Jungtinių Amerikos Valstybių, kaip lygiai ir kitų laisvųjų valstybių, Lietuvos respublikos de jure pripažinimas tebėra galioje. Šis Lietuvos Respublikos tęstinumas ir Lietuvos įjungimo į Sovietų Rusiją nepripažinimas yra reikšminga atrama kovoje sovietinei okupacijai pašalinti ir lietuvių tautos laisvo apsisprendimo vykdymui atstatyti.

* Laisvųjų lietuvių bendravimas su vadinamos "LTSR" pareigūnais, įstaigomis ar organizacijomis būtų tolygus Lietuvos respublikos tęstinumo ir Lietuvos įjungimo į Sovietų Rusiją, nepripažinimo atsisakymas;

* Tautinė drausmė reikalauja kad tol, kol Sovietų Rusija Lietuvą laikys okupuota ir pavergta Sovietų Sąjungos dalimi, laisvieji lietuviai ribotųsi privačiu bendravimu.

Žvelgiant į šiandieninį šio klausimo stovį, atrodo, padėtis nepasikeitusi. Nebent galima pastebėti didesnę okupanto veržlumą mus savo agitacija ir įtaigijimu pasiekti. Todėl galbūt vertėtų dar kartą pasiryškinti ALTS sąvą pažįdūrą. Mano nuomone turėtume ir toliau laikytis dėsnio:

Santykiaujame su mūsų tėvų krašte gyvenan-

čiu lietuviu, bet jokių atvejų nebendradarbiaujame su okupantu.

Santykiaujame su lietuviu privačia ir asmeniškai bazekoresponduodami, organizuodami laisvojo pasaulio jiems teikiamą informaciją radijo bangomis, remiame materialiai tėvynėje ar ištėrmime gyvenantį lietuvių, o taip pat, kurie galime, lankome tėvų žemę. Į Lietuvą šiandien žiūriname, kaip į didelį kailėjimą, kuriame yra įkalinta visa lietuvių tauta. Tad kiekvieną tame kailėjime esantį lietuvių lankyti ir jam padėti yra, mūsų -- laisvųjų lietuvių, pareiga arba kaip vienoje veiksmų deklaracijoje sakoma, yra mūsų misija. Vykdam tą misiją reikia būti atsargiems ir paboti visas aplinkybes kad vieton pastangų padėti kaliniui, nepakenktum jam. Antra reikia žiūrėti savo saugumo, kad nepasidaryti svetimų uždavinių vykdytoju. Diplomatinės šefas į klausimą, ar galima vykti į Lietuvą, yra taip atsakęs:

-- Manau, kad atskiri žmonės, kurie nėra eksponuoti užsienio lietuvių politinė ar visuomenės veikloje, gali lankyti savo gimines Lietuvoje ar šiaip važiuoti kaip turistai. Tačiau ir tokiose privačiose kelionėse ir susitikimuose užsieny, reikia turėti omeny, kad kraštas yra prieš okupacijoje, kurios pašalinimas yra visų mūsų vyriausiasis siekis".

Norėčiau pasidlyti Seimui svarstyti santykiavimo klausimu šią rezoliuciją:

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 20 metų sukaktuvinis seimas taria, kad ligšiolinis laisvų lietuvių santykiavimas su pavergtame krašte gyvenančiais lietuvių irakreiptinas tik į glaudesnę lietuvių su lietuvių santykiavimą, bet koks organizacijų ar grupinis santykiavimas atmetamas.

Sveikintini lietuvių su lietuvių santykiavimo būdai: keitimasis laisvais ir siuntiniais, asmeniniai vieno kitam vizitai, vakarų radijo programomis informacijos kraštui teikimas. Šios visos susižinojimo, santykiavimo formos stiprina tiek pavergtojo, tiek laisvojo lietuvių sampratą, mintijimą ir lietuviškąjį ryžtą.

Smerikini santykiavimo būdai: Rėmimas angažuotų kelionių į pavergtą kraštą arba tokiose kelionėse, ekskursijose dalyvavimas. Smerktinas laisvųjų lietuvių bendra-

darbiavimas bei talkininkavimas pavieniui ar grupėmis iš pavergtosios Lietuvos atvykusiems, okupantui pasidavusiems pareigūnams. Toks santykiavimas silpnina mūsų užimtąją besąlyginę kovos prieš okupaciją poziciją ir drauge padeda okupantui.

ATSITIKTINAI AR DIRBTINAI?

Netiesa, kad viskas brangsta. Kai kas ir atpigo. Net per daug. Tik -- atsitiktinai ar dirbtinai?

Anais metais mūsų krepšininkai, ieškodami pralaimėjimo, lėkė pas okupantą. Skausmingai, dirbtinai. Kiek kainavo? Tūkstančiai dolerių.

O šiemet stalo tenisininkams tereikėjo tik per Kanados sieną persiristi. Ir dar net uždirbo du dolerius, už kuriuos "naujuoju mūsų" (šiaurės Amerikos lietuvių) stalo teniso meisteriu tapo svečias iš Vilniaus" (citata iš Draugo). Lengvai ir atsitiktinai.

Vieniems Dievas duoda protą, kitiems atima, pagal seną mūsų liaudies patarlę. O korespondencijos autorių visai užmiršo.

Dar toliau -- dar gražiau. Kai kurie mūsų sportininkų vadai džiūgauja geleželę suradę: žiūrėkite, jau turime vos ne Vliko atstovą Vilniuje!

Kaip tai? Gana paprastai. Svečias iš Vilniaus, buvęs LTSR stalo teniso meisteris, atsitiktinai atvyko į miestą, kur šiaurės Amerikos lietuvių stalo teniso rungtynės rengiamos, atsitiktinai panoro rungtynėse dalyvauti. Deja, buvo kliūtis: įstatai reikalauja, kad žaidynėse dalyvautų tik šiaurės Amerikos lietuvių sporto klubų nariai. Svečias iš Vilniaus atsitiktinai turėjo du dolerius -- tik tiek ir tereikėjo nario mokesčiui.

Hamiltono Kovas paūgėjo vienu nariu. Atsitiktinai ar dirbtinai?

Kur toji geleželė? O! Kažkur sportininkų įstatuose yra tokia mintis, kad nariais gali būti tik sąmoningi lietuviai, pasisakę už laisvą Lietuvą. Svečias iš Vilniaus davė du dolerius, įstojo į narius. Tai pasisakė, ar ne? Kaip tai ne? Nario mokeskis sumokėtas, įstatai saisto -- aišku, jis mūsų atstovas Vilniuje.

Vieniems Dievas duoda protą, kitiems atima, pagal seną mūsų liaudies patarlę. O kai kuriuos sportotojus visai užmiršo.

Egzistuojame ir koegzistuojame -- atsitiktinai ir dirbtinai.

Baltrutis iš Tamošbūdžio

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4^{3/4}%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5%

Mokamas už vieno metų taupymo laktus nuo išdavimo datos. (\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

Mokamas už vieno metų taupymo laktus nuo išdavimo datos. (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MES VISADA TURĖSIME BIRŽELĮ

Birželyje vežė žmones. Durtuvais surėmę, grūdo į gyvulinius vagonus visus, kurių pavardės tik spėjo išskaityti nepabaigiamuose sąrašuose. Užkalti, be oro ir vandens, žiaurioje kelionėje mirė seneliai ir ligoniai, troško naujagimiai, verkė alkani vaikai ir begalinį skausmą kentė motinos, negalėdamos nei pačios jiems padėti, nei iš kur nors pagalbos prisišaukti.

Tai buvo pirmieji mirties traukiniai į Sibirą, paverę tautos išnaikinimo grandiozinio plano pradžia.

Nuo to laiko praėjo daugiau negu ketvirtis šimtmečio. Pasikeitė pasaulis ir žmonės. Laiko tėkmė, marionomis nešdama užmarštin skausmą ir kančias, pamazų gydė pereito karo žaizdas. Gaivalingo ir modernaus gyvenimo sukuria daugeliui sutraiskę praeities siaubą ir nuvijo šalin tikrovės prisiminimus. Bet tik ne lietuvių tautai. Jos tragedijos nugarzdinti užmarštin neįstengs jokia jėga ir joks laikas neužgydys tautos žaizdų. Jas kasmet atgaivins mums nepamirštamas Birželis. Mes vėl rinksimės į bažnyčias, į minėjimų sales, prie paminklų žuvusiems padėsime vainikus ir, nulenkę galvas, pagerbsime už laisvę mirusius ir nukankintus savo tautos vaikus. Birželyje mes suvirtinsime savo ryžtą kiekiau dirbti pavergto brolio išvadavimui. Mes iš naujo rikiuosim pakrikusius savo gretas. Mes sieksime vėl plačiau išeiti į pasaulį ir

jam garsiau sušukti apie didžiąją dvidešimtojo amžiaus gėdą ir žmonijos nelaimę. Birželyje mes stiprinsime tarpusavio ryšius. Širdyje įžiebsime žvakutę partizano kapui prisiminti, pasveikinsim tėvynėje kovojantį ir kenčiantį lietuvi. Tvirčiau ištisim patriotiui savo ranką, bandysime arčiau prie jo prieiti, atnaujinti draugystę, išsikalbėti, geriau vienas kitą suprasti, kad bendrai galėtumėm griežtesnę kovą vesti prieš savo priešą — okupantą.

Birželyje iš naujo parodysime pavergėjui, kad esame vis budrūs ir ryžtingi, kad laisvės siekio nepamiršim niekada ir niekas nepajėgs jo nuslopinti. Kad niekas mūsų nei užliūliuos, nei užmigdys. Laisvės troškimo okupantas nepajėgė iš Lietuvos išvežti nei Sibiro mirties traukiniais, nei sunaikinti jo darbo vergų stovyklose, nei nužudyti kalėjimuose. Nepajėgs jo numarinti nei dabar. Nei tėvynėje, nei išeivijoje, nežiūrint į tai kokius metodus jis naudotų. Joks priešų suktumas, joks rafinuotumas neįstengs lietuviui padaryti jo tarnu, nes Lietuvos laisvė yra didžiausias ir visuotinis visų mūsų siekis. Šiam pasiryžimui pakartoti, pasisemti jėgų, iš naujo uždegti kovos ugnį ir okupanto niekšybei bei žiaurumui įrodyti mes visada turėsime Birželį.

Bronius Nainys
JAV LB Centro Valdybos
pirmininkas

SIBIRO TREMTINĖS UŽRAŠAI...

Stefanija Rūkienė, VERGIJOS KRYŽKELIUOSE. Viršelio aplankas Algio Muliolio. Iliustracijos tekste Vidos Stankuvienės. Knyga 444 puslapių, kaina 5 dol.

Stefanija Rūkienė šiuos savo užrašus skiria Sibire žuvusiems ir mirusiems lietuviams. Tai antkapis jų nežinomiems ar jau baigiantiems nykti kapams...

DIRVA

6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. pinigais/čekiau, už kuriuos prašau atsiųsti:
..... egz. Stefanijos Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose"
(paprastais viršeliais su aplanku), kaina 5 dol.

Mano adresas:

(pavardė ir vardas)

.....
(namo numeris ir gatvė)

.....
(miestas ir valstybė, zip Nr.)

LB HARTFORDO APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

Gegužės 17 d., Stamforde p. Valiušaičių rezidencijoje, įvyko Hartfordo Apygardos metinis suvažiavimas, kuriame dalyvavo 7 apylinkių atstovai. Kadangi apygardai tai buvo nerinkiminiai metai, suvažiavimas apsiribojo pranešimais iš vietovių ir diskusijomis dėl valdybos ir sekcinių komitetų veiklos ir ateities planų.

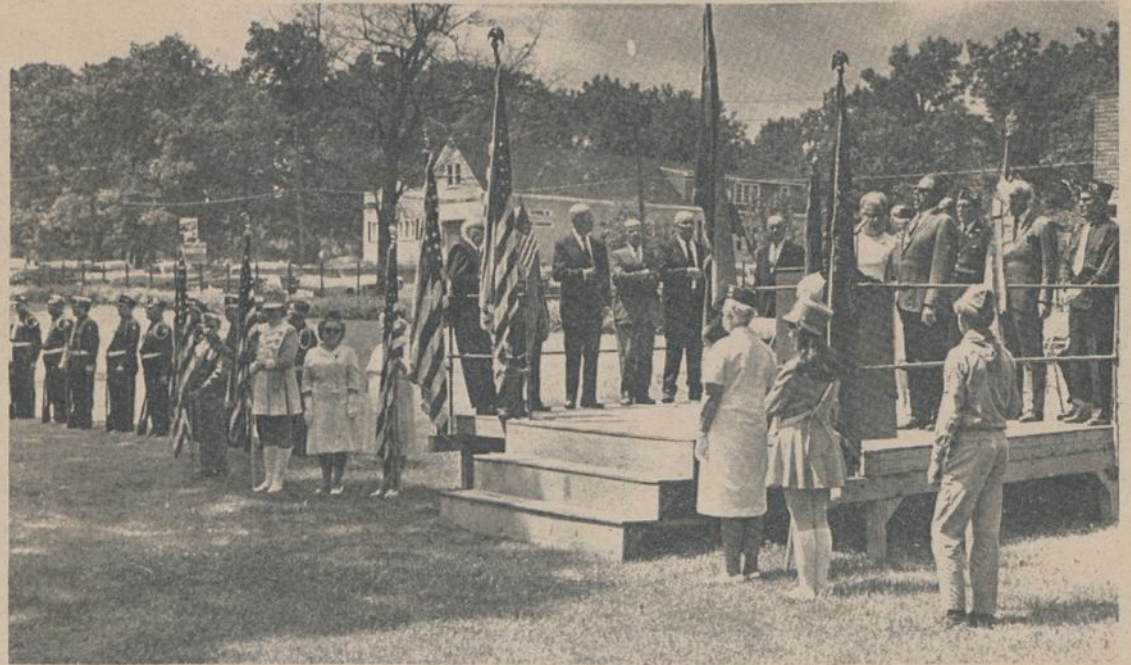
Apygardos pirmininkas inž. V. Balčiūnas pabrėžė, jog apygardos valdyba yra koordinacinė institucija, tvarkanti tarpapylinkinius reikalus, kurių paskira apylinkės negali atlikti. Kitas svarbus apygardos valdybos uždavinys yra atstovauti apylinkėms centrinuose bendruomenės organuose ir šiuo atveju turėti įtakos į LB Tarybos sprendimus bei į Centro Valdybos sudarymą. Tas atstovavimas Tarybos sesijose iš dalies užtaiso spragą, egzistuojančią tarp centro organų ir bendruomenės narių masės. Jis pabrėžė, kad yra pavojus, jog keičiant bendrą įstatų, ateinančioje sesijoje bus kesinamasi eliminuoti apygardų pirmininkus iš Tarybos sesijų. Taip bent permato Tarybos Prezidiumo paskirtos įstatams keisti komisijos pasiūlymas. Belpa tik viltis, jog Tarybos nariai, kurie yra ir inteligentiški ir patriotiški asmenys, pagaliau supras, jog lojalumas bendruomenei yra aukštesnis už lojalumą kuriai srovei grupei. Daug priklausys ir nuo visuomenės nusistatymo ir apylinkių pasipriešinimo neleisti apygardas paversti bereikšmiu organu.

Po šito pirmininko pareiškimo, suvažiavimas vienas po vieno priėmė rezoliuciją pasipriešinti tokiam bendr. įstatų pakeitimui, kuris užkirstų apygardų atstovams teisę turėti sprendžiamą balsą Taryboje.

Valdybos pranešimą papildė sekcinių komitetų pirmininkai: V. Bražėnas — Apygardos politinės akcijos veikla, Z. Stradas — bendradarbiavimas su pabaltiečiais ir kitomis tautybėmis, A. Dragūnevičius — Apygardos kultūrinis ir informacinis darbas, G. Žemaitaitis — jaunimo reikalai.

Platesnės diskusijos palietė taip pat nesklandumus, pasireiškusius Tarybos Sesijoje Chicagoje. Be pirmininko, savo išpučius pasidalino Tarybos nariai V. Bražėnas ir dr. P. Vileišis. Pastebėta, kad LB Taryba nukrypsta nuo nepartiškumo kelio. Joje, kaip kokiam parlamente, reikiama pozicija ir opozicija, kurios atkakliai kovoja dėl Centro Valdybos paskyrimo. Rezultate, visos Tarybos sesijos pavirsta grupinių interesų susikirtimu. Gyvybiniai bendruomenės reikalai beveik nesvarstomi, nes tam nėra ir reikalo. Tokios sesijos kenkia bendruomenės prestižui ir erzina apylinkes, kurios norėtų bendruomenę matyti kaip visiškai nepartinę organizaciją. Tarybos sroviškumas taip pat sunkina ir Centro Valdybos darbą, nes iš vienos pusės Centro Valdyba yra priversta subordinuotis nedarniai Tarybai, o iš antros pusės turi įsigyti apylinkių pasitikiimą, kas ne visuomet jai pavyksta.

Svarbiausias suvažiavimo nutarimas buvo įtraukti į bendruomenės darbą daugiau lietuviško jaunimo. Hartfordo apylinkė šiame bare jau atliko didelį darbą. Bendrai suvažiuojantys praėjo labai darbingoje ir draugiškoje nuotakoje.

Lietuvių Tautinėse kapinėse Chicagoje gegužės 30 d. įvyko mirusiųjų paminėjimas. Sol. Skverniūtė ir A. Brazis gieda himnus.

Priešas siekia mus sunaikinti savo pačių lūpomis...

Kapų puošimo dieną, gegužės 30 d. lietuviams susirinkus Tautinėse kapinėse Chicagoje, Antanas Rudys pareiškė, kad šioje gražioje kapinių aplinkoje susirinkta prisiminti savo žuvusius karius ir visus kitus mirusius už šio krašto laisvę ir už tauriuosius žmonijos idealus, o pirmiausia tuos, kurie kovojo už tėvynės laisvę.

"Ir kai mes šiandien susikaupime ties savo tėvynės kovotojų atminimu, sakė A. Rudys, kartu savo sąmonėje neišvengiamai jungiame ir to krašto kovotojus, kurie taip pat norėjo, kad mūsų tėvų žemė, tas mažas kraštas, būtų taip pat laisvas, kaip ir šis didelis kraštas.

Kiekviena tauta turi prigimtą teisę į laisvę, nežiūrint kokia maža ji bebūtų. Tai gi, ir Lietuva, už kurią per dabartinę okupaciją kelios dešimtys tūkstančių geriausių Lietuvos sūnų ir dukrų atidavė gyvybes, turi teisę, kaip ir visos kitos pasaulio tautos, į savarankišką ir visišką laisvę.

Šiuo metu mes negalime fiziniu būdu kovoti už savo tėvų žemę, bet mes galime kitais būdais siekti tos laisvės iki pat laimėjimo. Tą mūsų darbą, tą ilgametę kovą už laisvę Lietuvai, o tuo pačiu dalinai ir už laisvę šio krašto vedė ir daug šiose kapinėse palaidotų žmonių ir tą kovą dabar tęsia daugelis mūsų sūnų Vietnamo kare. Tai gi, mes esame aktyviai įsijungę prieš visų tautų pavergimą.

Labai gaila, kad laikui bėgant, pradėdame pamiršti ir Lietuvos partizanus, ir išvežimus, ir kankinimus, ir pradėdame pasiduoti klasiškai, kurią naudoja priešas mūsų tarpe. Šiuo metu naudojamas senas būdas yra: skaldyti mus ir valdyti. Su-

Stamfordo apylinkė, o ypač, ypač suvažiavimo globėjai p.p. Valiušaičiai, atliko puikų darbą suvažiavimui techniškai organizuoti.

Susirinkimui vykusiai pirmininkavo Hartfordo naujas apylinkės pirmininkas Alfonsas Dzikas. Sekretoriavo Zita Dapkienė. (zd)

• Lilija Šukytė, Metropolitan operos solistė, turėsime progos išgirsti Hartforde. Jos koncertas įvyks š. m. spalio mėn. 5 d., 3 val. po piet Hartt College Milard auditorijoje (University of Hartford Campus).

Koncerto rengimu rūpinasi šatrijos skautės ir specialiai tam reikalui sudarytas komitetas. Pelnas numatomas skirti N. M. M. Pr. Seserų Putname statomai jaunimo stovyklai paremti.

čia tokį jaunimą kaip čekoslovakų, aukoti gyvybes už savo teises, ir tai XX amžiuje, kuris turėtų būti progreso ir laisvės amžius. Komitetas su pagarba sveikina čekoslovakijos jaunimo moralinį nusistatymą ir drasą, kurių vieninteliai ginklai prieš Sovietų tankus ir raketas yra tikėjimas į laisvę, demokratiją ir tiesą". (KDI)

MOKSLO METŲ UŽBAIGIMAS

Gegužės 25 d. Dr. V. Kudirkos šešt. mokykla Elizabeth suruošė mokslo metų iškilmingą užbaigimą, kurio centre buvo mokyklos mokinių atlikta lietuviška programa. Eilėraščių deklamavo Vita Kvedaraitė, Arūnas Bitėnas, Algis Alinskas, Linas Eitmanas ir Petras Audėnas. Duetu dainavo Audrė Karašaitė ir Danutė Kiaušaitė. Mokyklos vaikų choras taip pat padainavo dar niekur negirdėtų dainelių, kaip Augino močiutė, Už gimtinės klonius, Namai prie kelio, Ten gintarėliai ir Grok, žiogeli, Mokyklos tautinių šokių grupė pašoko Mikitą ir Mikitienę ir Sukčių. Deklamacija — vaidinimą Oželį — Kvaišėlį atliko Debi Didžbalytė, Kristina Dovidauskaitė, Klaudija Stankaitytė, Edv. Jarmas ir Tomas Lora. Eilėraščių Pavašarėjant padėklamavo Danutė Audėnaitė, Alė Kvedaraitė, Lina Normantaitė ir Audrė Pociūtė. Mislę paskaitė Rūta Raudytė. Vaikų darželio mokiniai, vadovaujami Ramutės Bartytės, dainuodami pašoko Du gaidelius. Tautinius šokius paruošė mokyklos mokytoja Audronė Bartytė, o mokinių chorą — muzikas Vincas Mamaitis. Visai programai labai sklandžiai vadovavo ir chorui dirigavo mokyklos mokinė Alė Kvedaraitė.

Programai pasibaigus buvo pagerbti mokykloje ilgesnį laiką dirbę mokytojai: kun. Juozas Pragulbickas, Natalija ir Jonas Kiaušai, Algirdas Brazinskas ir Audronė Bartytė.

Irenos Veleckytės baleto studijos Chicagoje mokiniai gegužės 10 d. Jaunimo Centre turėjo viešą pasirodymą. Nuotraukos fragmentas iš baleto "Pelenė". Išpildė Rūta Dainauskaitė, Rasa Degutytė, Rūta Juodvalkytė ir Rūta Petraitytė. Z. Degučio nuotrauka

Kūrėjai-savanoriai Stasė Statkevičienė ir plk. K. Ališauskas, Vyties Kryžiaus kavaličius, minint savanorių priesaikos Lietuvai 50 metų sukaktį padėję vainiką prie laisvės paminklo Chicagoje. P. Maletos nuotrauka

Savanorių priesaikos sukakties minėjimas Chicagoje

Lietuvos kariuomenės kūrėjai - savanoriai š. m. gegužės 11 d. Chicagoje minėjo ypatingą sukaktį -- 50 metų nuo savanorių kovų dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės ir duotos priesaikos Lietuvai -- kariauti dėl jos laisvės ir nepriklausomybės iki paskutinio kraujo lašo.

Kūrėjai - savanoriai šventę pradėjo pamaldomis Jezuitų bažnyčioje, pasimelsdami už žuvusius kovose, kacetuose, Sibiro vergų darbo stovyklose ir kitur mirusius ginklo kovos draugus. Pamaldų metu gražiai giedojo solistė p. Genovaitė Mažeikienė. Momentui pritaikintą pamokslą pasakė ir sukaktuvininkus pasveikino tėvas J. Borevičius, S.J.

Po pamaldų prie paminklo žuvusiems dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės, išpūdingų apeigų metu, kuriom vadovavo P. Šeštakauskas, aukurui rūkstant, bugnams dundant ir trimtams gaudžiant, buvo pa-

gerbti frontų kovose žuvusieji laisvės kovotojai - kariai, šauliai, partizanai. Vainiką padėjo kūrėjai - savanoriai: pulkininkas, Vyties Kryžiaus ordino kavaličius K. Ališauskas ir Stasė Statkevičienė-Pranculytė. Po to kūrėjas - savanoris, Vyties Kryžiaus kavaličius, generalas M. Reklaitis tarė jautrų žuvusiųjų garbei žodį.

Svarbiausioji minėjimo dalis supaskaita vyko Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Čia, kūrėjus - savanorius savo ir Lietuvos Atstovo J. Kajecko vardu sveikino Lietuvos generalinis konsulas dr. P. Daužvardis, išreikšdamas jiems padėką už jų ryžtą ir brangias aukas sudėtas ant tėvynės laisvės aukuro. Kitų organizacijų bei paskirų asmenų sveikinimai buvo gauti raštu, bet vengiant svečių gaišinimo nebuvo skelbti.

Idomią paskaitą "Savanorių ir mūsų dienomis" skaitė P.L.I. direk-

torius D. Velička su to instituto studentais: Danutė Bruškytė ir Vytautas Ramonius. Paskaita pradėta išpūdingu, mūsų laisvės pranašo poeto Maironio "Jauslavai sukilo" giesme. Paskaitos metu buvo skaitoma ištraukos iš kūr. - sav. Vyties Kryžiaus kav. viršilos A. Šukio "Du mediniai ir trys geležiniai kryžiai" ir pirmojo kareivio kūrėjo savanorio, taipgi Vyties kryžiaus kavaleriaus psk. Stasio Butkaus "Vyrai Gedimino Kalne". D. Velička be kitko, pabrėžė, kad žemę, kurią kūrėjai - savanoriai apgynė, tas pats plėšrus priešas vėl išplėšė, bet niekas nepajėgs mums išplėsti kultūros lobį, kuriuos kūrėjų - savanorių iškovotos laisvės metais tautoje išugdėme.

Paskaitos metu didžiuoliame ekrane buvo parodyta: tautos dainius ir laisvės pranašas Maironis, savanorius kovon dėl Lietuvos laisvės pašaukęs. buv. min. p-kas M. Šlezevičius, pirmieji kūrėjai - savanoriai abu Vyties Kryžiaus kavalieriai, K. Skirpa ir a.a. St. Butkus ir kūr. - sav. ir Vyties Kryžiaus kavaličius, knygos "Du mediniai ir trys geležiniai kryžiai" autorius, bei kiti minėjimo temai būdingi iš pirmųjų kovų metų, kūrėjų - savanorių gyvenimo vaizdai.

Lietuviai gerbia ir myli savo tautos laisvės kovotojus -- kūrėjus - savanorius, kurie, deja pergyvenę okupacijas, pagrindžio kovas, deportacijas ir amžiaus naštos slegiami, baigia savo dienas, ne vienas jau ir užmirštyje bei apleistais.

Dabar kūrėjų - savanorių, kaip ir visų geros valios lietuvių, turi būti garbės pareiga įdiegti Tėvynės meilės liepsnelę mūsų jaunimui, kad jie pirmųjų mūsų savanorių pavyzdžiu, išmūšus valandai, drąsiai stotų kovon su Lietuvos pavergėju, kad grąžinus Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę (kp)

PRINTERS

Nonunion—Ludlow operator and general shopman. Good working conditions. Good pay for good men.

MIDWEST TYPESETTING

250 PIQUETTE
DETROIT, MICHIGAN
313 — TR 1-3045

(46-49)

V. ir A. Karaičių vasarvietė "Gintaras" šiuo metu ruošiasi sezono atidarymui, kuris numatytas birželio pabaigoje. Birželio 21-22 d. čia įvyks Chicagos Inžinierių ir Architektų išvyka. Dėl rezervacijų jau dabar galima reiptis tiesiog į vasarvietę šiuo adresu: A. Karaitis, "Gintaras" 466 A Lake Shore Dr. Union Pier, Mich. 49129. Telef. (616) 469-3298. Nuotraukoje "Gintaro" vasarvietės rąstinis namas.

NUOMONĖS IR PASTABOS

KLAIDINGA FILOSOFIJA

Draugas kultūriniame priede nr. 116 prisiminė tuščius ir netuščius lietuviško gyvenimo metus. Jam, k. brd., kultūrinio gyvenimo didieji ramsčiai yra ne suvažiavimai, ne masinės šventės — dainų, šokių — bet pavieniai asmenys. Jis sako: "Ir juo daugiau šitokių pavienių ir nuolatinių, tuščios viešumos nemėgstančių mūsų kultūros vartotojų, tuo labiau pačiai kultūrai po kojų tvirtesni pagrindai"

(m. pabraukta). Toliau K. brd. sako: "Suvažiavimas, šventės ir kongresai, žinoma, irgi savo atlieka, sublizgėdami ir vėl užgesdami". Esą "mūsų kultūrinio gyvenimo ramsčiai — skaitytojai, klausytojai vėlgi nereikia didelės viešumos, suvažiavimų užsienio ir aiškių mirgėjimo". Šiuo savo pareiškimu K. brd. smogia ne visai švelnų antausį mūsų bendruomeninkams, mūsų visuomenininkams, kurie vis dar mano, kad suvažiavimai, dainų šventės, šokių šventės, jaunimo stovyklos yra vienas esminių mūsų tautinių poreikių aspektų.

Pagal K. brd., geriausia būtų, jei lietuvių dauguma sėdėtų namie "privačiojo nuošalumo" ir tur būt nesilankytų į jokių parengimus, jokias šventes. O tada tikrai bus mūsų kultūrinio lietuviško bendruomeninio gyvenimo galas. Šiandien ir be šios filosofijos jau labai plačiai praktikuojama pavienių pokalbių su pažįstamais gražuose rūsyse. Dėl šios individualios nuošalios vienumos mūsų salės tuštėja ir pradeda priekaištauti vieni kitiems. Tikrų kūrėjų nėra ir nebus tuksantiniai. Jie suskaitomi ant pirštų ir todėl vienumos fi-

Chicagiškiai yra pamėgę Union Pier papludimį. Jis primena jiems Palangą. Čia visad galima sutikti daug pažįstamų...

losofija propaguoti netinka. Tikri kūrėjai taip pat įgavę impulsą kūrybai iš masinių pasirodymų, suvažiavimų.

V. Volertas Draugo gegužės 27 d. laidoje labai įdomiai ir teigiamai prisimena masinius susibuvimus. Jis rašo: "Jaunimui didelę, gražią mūsų gyvenimo dalį atskleidžia stovyklos saskrydžiai, dalyvavimas įvairiose šventėse, seimuose. Ten pajuntama didybė, masė, iškilingumas, jėga, saugumas. Ten atsiranda pasididžiavimas, pasitikėjimas, draša".

Mums kaip tik reikia tokių didelių švenčių, bet ne pavienių užsidariusių prie stalo, prie magnetefono, prie staliuko ir pagaliau prie buteliuko. A. M.

VOKIETIJA

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Motinos Dienos minėjimą Memmingene, Vokietijoje, surengė Vargo Mokyklos mokinės, vadovaujant mok. Žibutei Povilavičiūtei-Pagels.

Šį kartą mokinės turėjo visai naują programą. Jų penketukas padėklamavo

"Pas motinėle" ir padainavo tris daineles: "Saulėlė tekėjo", "Blynai" ir "Plaukė žaselė". Jaunučių šokių grupė pasirodė pirmą kartą, pašokdamos "Kalvelėlis" ir "Noriu miego, saldaus miego". Jauniausia mokinė Brigita Dasytė padėklamavo "Mamytės padėjėja", o Iloona Vernerytė — "Vainikas Mamytei". Iš buvusių mokiinių Florida Butkutė paskaitė iš Eglutės apie Motiną, o Kristina Radzevičiūtė (ji vadovavo visai programai) padėklamavo "Našlaitės gegužis". Programa atlikta tobulai ir laisvai.

Pabaigai pasirodė ir didesniųjų mergaičių tautinių šokių grupė, pašokdamos "Sadutę".

Scena buvo meniškai papuošta, buv. mokyt. Vyt. Bernoto dėka. Ypač buvo išpūdingas Vargo Mokyklos paveikslas: Motina prie ratelio moko vaikų.

Prie minėjimo prisidėjo LB Apylinkės Valdyba. (kž)

GLAZIERS

SAGINAW GLASS COMPANY

2825 BAY ROAD
SAGINAW, MICH.

Needs experienced glazier. Steady work. Write or phone 517-799-3280. (45-46)

Savanorių priesaikos 50 metų sukakties minėjime Chicagoje, dalis organizatorių ir programos išpildytojų. Iš kairės: K. Petrauskas, stud. Jonikas, D. Velička, L. Balzaras, stud. D. Bruškytė, stud. V. Ramonis, P. Venclova. P. Maletos nuotrauka

A m. Liet. Montessori D-jos Vaikų Namelių, 2743 W. 69th St., Chicagoje, 1968-69 mokslo metų valdyba. Iš kairės: R. Šadauskienė, L. Gevienė, D. Dirvonienė, R. Bartuškienė, pirm. I. Kriaučeliūnienė, R. Penčyliūnė ir D. Dundžilienė. (Nuotraukoje trūksta E. Narbutienės).

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Prof. gen. S. Dirmantas, lydimas inž. J. Augustinavičiaus, praeitą savaitę lankėsi Dirvos redakcijoje ir į svečių knygą įrašė: "Linkiu Dirvai ir Vilties Draugijai vystytis ir sėkmingai darbuotis Lietuvos naudai". Prof. gen. S. Dirmantas iš Chicagos buvo nuvykęs į New Yorką, kur dalyvavo ALT S-gos suaktyviniame seime, lankė savo pažįstamus Rytų pakraštyje ir buvo pasiekęs net Montrealį. Grįždamas į Chicago buvo sustojęs aplankyti savo senus pažįstamus Clevelande ir ta proga tarėsi Dirvoj paruoštos apie Lietuvos kariuomenę knygos spausdinimo reikalais.

• Dail. Romas Viesulas su žmona Jūra (Gailiūšyte) praeitą savaitę prieš išvykdamą į Tolimuosius Rytus viešėjo pas p. Gailiūšius Clevelande ir ta proga aplankė pažįstamus. R. Viesulas, kuris neseniai trečią kartą gavo Guggenheimo premiją, kas yra retas atvejis meno pasaulyje, ateinančius mokslo metus profesoriaus meno mokykloje Romoje. Vykdamas į naują paskyrimo vietą nutarė aplankyti Japoniją, kur bus ruošama jo antroji paroda, po to sustos Kambodijoje

Ralph J. Perk, Cuyahoga apskrities revizorius kalbės šį sekmadienį birželio 15 d. ALT rengiamame Baisių Birželio įvykių minėjime, tuoj po pamaldų Lietuvių Kultūriname Darželyje. Lietuvių visuomenė kviečiama šiame minėjime gausiai dalyvauti.

BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS

Baisių birželio mėnesio įvykių minėjimas Clevelande įvyks birželio 15 dieną, sekmadienį, sekančia tvarka:

10:30 val. ryte šv. Jurgio parapijos bažnyčioje bus

atlaikytos pamaldos už okupanto ištremtus, kankintus bei nužudytus lietuvius.

Po pamaldų, organizuota automobilių vilkstine, bus vykstama į Lietuvių Kultūrinį Darželį, kur įvyks minėjimas.

Pagrindinę kalbą minėjime pasakys iš New Yorko atvykęs dr. Domas Jasaitis. Taip pat kalbės Cuyahoga apskrities revizorius Ralph J. Perk.

Pamaldose ir minėjime organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis. Vėliavas su palydovais prašoma pristatyti šv. Jurgio parapijos salėje 10:15 val. ryte.

Minėjimą rengia Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

Gera proga šiuo metu yra sutaupyti ant Jūsų mokamų namų (Homeowners) bei automobilių premijų. Dėl informacijų skambinkite V. Giedraičiui tel. 944-6835.

WOMEN—Cleaning help to work in our Apartment Buildings in Euclid and East Cleveland Area. Pleasant working conditions, good hourly rate. Call 216-261-7000 for an appointment and interview. (43-49)

Dr. K. Pautienis ir dr. Briedžius gegužės 30 d. aplankę gan. V. Nagiaus kapą.

15 METŲ BE GENEROLO NAGIAUS-NAGEVIČIAUS

Jau 15 metų kaip netekome, visai Lietuvai žinomo, garsaus veikėjo generolo Vlado Nagiaus. Jis buvo pirmas gydytojas savanoris Lietuvos kariuomenėje, karo muziejaus viršininkas ir jo steigėjas, Karo invalidams remti komiteto pirmininkas, Lietuvai pagražinti draugijos pirmininkas, archeologas Lietuvos pilių tyrinėtojas, Lietuvos Karininkų ramovės pirmininkas ir kitų lietuviškų draugijų veikėjas. Karo muziejus buvo jo siela, širdis ir protas, nes tik jo pastangomis ištobulėjo. Karo muziejus buvo pasidarys visos Lietuvos tautos šventovė, kurioje buvo atvaizduota Lietuvos įsikūrimas ir nepriklausomybės kovos už laisvę. Prie žuvusių dėl Lietuvos laisvės paminklo buvo visų svarbesnių minėjimo vieta. Ten lietuviai organizuotai rinkdavosi ir džiaugdavosi laimėjimais ir Lietuvos nelaimių atveju lietuviai tenai pasiguosdavo ir pasiryždavo tolimesnei kovai už Lietuvos išlaikymą. Į šią tautos šventovę per metus suplaukdavo daug tūkstančių organizuotų ir pavienių asmenų, padėdami vainikus, pagerbdami žuvusius didvyrus ir pasisemdavo naujų jėgų tolimesnei kovai už Lietuvos laisvės egzistenciją. Ypač jaunimui pridūdavo daug kovos dvasios. Velionis generolas V. Nagius visus nuoširdžiai sutikdavo paaiškindavo apie nepriklausomybės kovas, ir ypač duodavo pirmenybę moterims ir mergaitėms su tautiniais rūbais.

Žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklas, buvo pastatytas iš natūralių akmenų surinktų iš visos Lietuvos kampų, kur vyko laisvės kovos. Nežinomo kario palaikai, žuvusio dėl Lietuvos laisvės taip pat buvo atrinkti iš daugelio nežinomų karių, žuvusių Nepriklausomybės kovose. Prie šio paminklo buvo palaidotas amžinam poilsiui vienas iš daugelio nežinomų laisvės kovotojų. Tai buvo šventčiausia tautinė vieta, kiekvienam lietuviui. Šiandien ten, Kaune, ta šventa vieta išniekinta ir paminklas nugriautas. Kai tuo tarpu rusų carų, svetimų žemių grobių, paminklai Petrapilyje ir Maskvoje palikti pagarboje nejudinami, nes Maskvos rusiškas imperalizmas taip pat yra grobikas svetimų žemių ir naikintojas mažų tautų.

Generolas V. Nagius, Clevelande gyvendamas, savo patriotinėmis kalbomis ragino lietuvius tvirtai laikytis ir kovoti dėl Lietuvos laisvės ir be kompromiso patarė būti antikomunistais. Jis sakė, kad komunizmas turi tik priešus arba vergus. Kadangi komunizmo vergais nenorime būti, tai pasilieka be kompromiso vienas kelias, būti komunizmo priešu ir nebendradarbiauti. Siūlomas su okupantu bendradarbiauti m a s yra ne kas kita, kaip tik apgaulė, stengiantis suvilioti mus į vergų imperiją.

Dr. K. Pautienis

ANTANO PETRIKONIO DAILES PARODA

LB Clevelando I ir II apylinkių valdybos birželio 13 — 15 d. Čiurlionio ansamblio namuose rengia dailininko Antano Petrikonio dailės kūrinių parodą.

Atidarymas įvyks penktadienį, birželio 13 d., 7 val. vakaro. Kitomis dienomis parodos lankymas nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakaro.

CUSTODIAN—(COUPLE) ONLY
PART-TIME
Must be over 55 or near retirement
own Apt. & Utilities.
10 suite Apts. Noble Rd.—Heights—
Area ref. Nice suite. Garage.
Call 382-9540
(43-47)

5-5 DUPLEX

Namas parduodamas, ant E. 66 St., arti šv. Jurgio bažnyčios. Abi pusės po 2 miegamus, didelius kambarius ir virtuvę. Abu šildomi paskirai. Gerame stovyje. Kaina prieinama.
WM. H. BROWN, REALTOR
17591 Broadway Tel. 662-1400

Aukos Dirvai

Prenumeratą pratęsdami ir kitokiom progom Dirvai aukas atsiuntė:

C. Dedulionis, Cleveland ..	2,00
V. Lukavičius, Cleveland ..	2,00
J. Kašuba, Cleveland	2,00
Z. Gliudelis, Chicago	2,00
V. Usas, Detroit	5,00
J. Žostautas, Riverdale ..	2,00
L. Žitkevičius, Brooklyn ..	1,00
S. Jankauskas, Toledo	5,00
B. Klierė, Cicero	3,00
J. Tamašauskas, Worcester,	2,00
T. Vaitekūnas, Cleveland ..	2,00
R. Kinderis, Chicago	2,00
M. Mažeika, St. Joseph ..	2,00
A. Daunys, Syosset	2,00
V. Bitinas, Detroit	2,00
A. Pesys, Dearborn	3,00
Varnas Montessori Vaikų Nameliai Chicagoje ..	5,00
V. Paukštys, West Hill	2,00
A. Reventas, Woodhaven	2,00
T. Boreišis, Manhattan	2,00
K. Krulikas Richmond Hill	2,00
J. Babrys, Washington	2,00
B. Utenis, Dorchester	10,00
Šaulių Bostono Sk.	10,00

SAVININKAI išvyksta į Arizoną. Parduoda du po 2 šeimų namus ant vieno didelio sklypo. Kaina žemutiniai 30s. Geros pajamos. Taipgi vienas pavienis namas.

Telefonas 531-1837.

(46-49)

GRAŽI IR VERTINGA DOVANA

Vyriški šveicariški HY MOSER 18 karatų aukso, 25 akmenų, automatiški, kalendorius, incabloc laikrodžiai, naujausias gamybos ir mados, parduodami labai žemomis kainomis su garantija. Dėl katalogų ir kitų informacijų rašyti:

S. V. STARAS — IMPORTER,
23 Mendon St.,
Worcester, Mass. 01604

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
WELDER-BURNERS
\$3.91 PER HOUR*
MACHINE OPERATORS
\$3.81 PER HOUR*
MACHINISTS
\$4.01 PER HOUR*

*Starting wage 10c less, maximum after 60 work days, 9 paid holidays, paid vacation, Blue Cross-Blue Shield, \$5,000 Life and \$100 week sickness-accident insurance. 17½c night shift premium.

Foundry Flask & Equip. Co.
456 E. Cady St. Northville, Mich.
Applications taken
8 a.m.-5 p.m. daily
(40-46)

Lietuvių-amerikiečių konservatorių Klubas Clevelande šį šeštadienį, birželio 14 d. 7 v.v. Bratenahl Place rengia amerikiečių spaudai ir radiui pagerbiną - vakarienę, kurios metu prof. Leo Schumacher kalbės tema "Captives of Communism". Nuotraukoje konservatorių klubo vadovybės nariai su prelegentu. Iš kairės: dr. V.L. Ramanauskas, prof. Leo Schumacher ir M. Matulionienė. J. Carlos nuotrauka

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
.....
INSURED SAVINGS

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Dirvos novelės konkurso laureatų pagerbimas

Dirvos novelės konkursą laimėjusiems rašytojams: J. GLIAUDAI — pirmąją vietą ir A. MIRONUI — antrąją, pagerbimas-akademija, dalyvaujant pačiam novelių mecenatui S. Kašeliui, įvyks š. m. birželio mėn. 22 d., sekmadienį, 11:30, tuoj po sumos Los Angeles šv. Kazimiero parapijos salėje.

Tam tikslui yra sudarytas Liet. Bendruomenės bei A.L.T. S-gos skyrių deleguotų asmenų komitetas, susidedantis iš LB pirm. L. Balvočiaus ir v-bos narės O. Razu-tienės ir A.L.T. S-gos L. A. skyriaus pirm. B. Dudos ir v-bos narės V. Mažeikienės. Komitetas rūpinasi einamaisiais bei akademijos gero pasisekimo reikalais.

Tuo pačiu metu rašyt. J. Gliuda bus pagerbtas ir Draugo romano konkurso laimėjimo proga.

Šią akademiją praveda pakviestas teis. S. Paltus, o pagrindine kalbėtoja — profesorė E. Tumenienė, kurie losangeliečiams gerai pažįstami savo žodžio lakumu bei meistriškumu. Ištraukas iš premijuotų novelių pakviesta skaityti aktorė N. Apeikienė, sugebanti tai pasigerėtinau gražiai atlikti.

Los Angeles bei apylinkių lietuviai maloniai kviečiami į šią kultūrinę popietę atsilankyti ir tuo įrodyti savo meilę lietuviškai knygai, o svarbiausiai — jos autoriams.

LIETUVIAI RESPUBLIKONAI ILLINOIS VALSTIJOJE

Chicagoje yra įsisteigusi jau prieš kelius metus Lietuvių Respublikonų Illinois valstijoje lyga. Lygos tikslas, kad kuo daugiau lietuvių sudominti respublikonų veikla, organizuoti skyrius ir juos laikyti kaip tautinės GOP narius, supažindinti su vidaus darbais, ypač sekti įvairias valstijos ir apskrities bei apylinkių problemas ir prie progos priminti Lietuvos tragediją.

Kiekvienam lietuviui, jei turi kokių problemų, Lyga pasiruošusi padėti. Tam net įsteigė savo kabinetą 2422 W. Marquette Rd. Tel. GR 6-2271 ir kiekvieną antradienį nuo 7:30 iki 9:30 val. vakare galima užėiti. Lygos

vadovybė, kurią sudaro šiais metais: pirm. K. Ok-sas, G. Gedvila, P. Jurkus, P. Žumbakis, visad mielai visiems padės. Be to dar yra vykdomasis komitetas, kurį sudaro V. Adamkus, dr. Biežis, J. Grybauskienė, J. Jurkūnas, A. Lauraitis, A. Miliūnas ir adv. Valukas.

Paskutiniame Lygos susirinkime, kuris buvo Margučio patalpose, geg. 13 d. buvo nutarta veikloje gyviau reikštis. Tuo reikalu kalbėjo p. Jurkūnas, Miliūnas, dr. Biežis. Nutarta suorganizuoti jaunųjų respublikonų skyrių.

• Į Pedagoginį Lituanistikos Institutą jau įstojo šie Chicago Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos abiturientai: Jonas Astraus-

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Chicago Skyriaus valdyba 1969 m. Sėdi iš kairės: Povilas Dirks -- vicepirm., Marija Pėteraitienė -- išdininkė, Antanas Gintneris -- pirmininkas, Stovi: Pijus Venclova -- kultūriniais reikalais vedėjas ir Juozas Kapačinskas -- sekretorius. V. Noreikos nuotrauka

kas, Daina Danilevičiūtė, Jurgą Gyltę, Gražina Maleckaitę, Rūta Nainytę, Irena Patlabaitę, Laima Petravičiūtę, Gediminas Ple-nys, Algis Regis, Vytautas Rupinskas, Nijolė Vainaitė, Algimantas Viktoras. Institutas sveikina naujuosius studentus, o kitiems aukštesniųjų lituanistinių mokyklų abiturientams linki pasekti jų pavyzdžiu.

• Į Pedagoginio Lituanistikos Instituto neakivaizdinį skyrių paskutiniuoju laiku įstojo: Linas Surdokas (Baltimore, Md.), Lilija Keraitė (London, Canada), Aida Palytė (Richmond Hill, N. Y.), Veronika Motekaitienė (Texas), baigusi Chicago Teachers College magistro laipsniu (M. S.), Ramūnas Motekaitis (Texas), baigęs Illinois Institute of Technology daktaro laipsniu (Ph. D.), į P. L. Instituto neakivaizdinį skyrių galima įstoti bet kada ir bet kame gyvenančiam. Kreiptis šiuo adresu: P. L. Institutas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

TRĖMIMŲ MINEJIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos Chicago skyrius rengia 1941 m. birželio ir vėlesnių laikų trėmimų į Sibirą minėjimą.

Minėjimas įvyks Jaunimo Centre š. m. birželio 20 d., penktadienį: 7 val. 30 min. bus padėtas prie paminklo žuvusiems už laisvę vaini-

kas ir tuoj po to didžiojoje salėje įvyks minėjimo akademė ir specialiai paruošta meninė dalis. Pedagoginio Lituanistikos Instituto meno kolektyvas padeklamuos "Mažųjų Brolių Bala-dę" — tremties atminimo etiudą ir foto nuotraukomis (skaidrėmis), šviesomis ir garsais bus pavaizduoti trėmimų žiaurumai.

Visi prašomi gausiai atsilankyti ir tuo pagerbti tremtį mirusius, kankintus ir dar tebekankinamus tautiečius. (m. n.)

PROVIDENCE

PAS PROVIDENCE LIETUVIUS

Po A. L. Tautinės Sąjungos seimo ir Vilties draugijos suvažiavimo New York, K. S. Karpius iš Clevelando lankėsi Providence, R. I., kur viešėjo pas savo brolių Praną. Providence kitados buvo Karpių namai išeivijoje; čia palaidoti jų tėvai ir du broliai ir kiti giminės. Svečias aplankė jų kapus.

Šioje Rhode Island valstijos sostinėje lietuvių visada buvo nedaug, ir dabar dar mažiau, tačiau jie išlaiko parapiją ir turi savo namus, salę ir klubą.

Šv. Kazimiero parapijoje klebonauja kun. V. Martin-kus, BALF centro valdybos pirmininkas. Karpius aplankė kleboną ir pasikalbėjo bendrais reikalais.

Kun. V. Martinus dalyvavo ALTS seime New Yor-

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE
JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarą nuo BIRŽELIO 22 d. iki
RUGSĖJO 15 d. Užsakymai priimami DABAR.

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ, OSTERVILLE, CAPE COD, MASS. 02655. Tel. 428-8425, MRS. MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

ke, atkalbėjo seimo atidarymo invokaciją. Tai energingas kunigas, jis tikėtų bent kuriai didelei lietuvių kolonijai, lietuviškai veiklai vadovauti. Parapijoje turi virš 20 šeimų lietuvių, kitą dalį sudaro kitataučiai. Iš čia jam nepertoli važinėti į BALF centrą Brooklyne.

Ši kolonija kitados turėjo ir nepriklausomą nuo Romos parapiją, vadino tautiška bažnyčia; jos klebonas Mickevičius vadinosi net tautiškos bažnyčios vyskupu. Su laiku jo vyskupija išnyko. (kp)

DETROIT

PAUKSTYČIŲ IR VILKIUKŲ STOVYKLA

Detroito jaunieji skautai stovyklauja artimoje Dainavoje. Numatyta mažamečiams pritaikyta skautiška ir lietuviška programa. Dienotvarkė taip pat bus pritaikyta jų "kojom" ir jėgom.

Mergaičių stovyklai vadovaus draug. D. Petronienė su vyr. sk. A. Banionyte, p. s. D. Jurgutienė, p. s. L. Ruginė, vyr. sk. I. Sven-tickaitė ir p. s. R. Zotovienė. Berniukų stovyklos pagrindiniai vadovai bus fil. A. Ruginius ir sk. v. V. Reklis. Ūkinius reikalus tvarkys L. Petronis. Maistą gaminti visiems išalkusiems maloniai sutiko p. Jonynienė.

Stovykla prasidės birželio 14 d. (iki 21 d.). Vaikus suvežti tarp 12-3 val. po to jau prasidės stovyklinė programa.

Registruotis pas draug. D. Petronienę (LO 2-2253) ir draug. V. Reklį (264-7504).

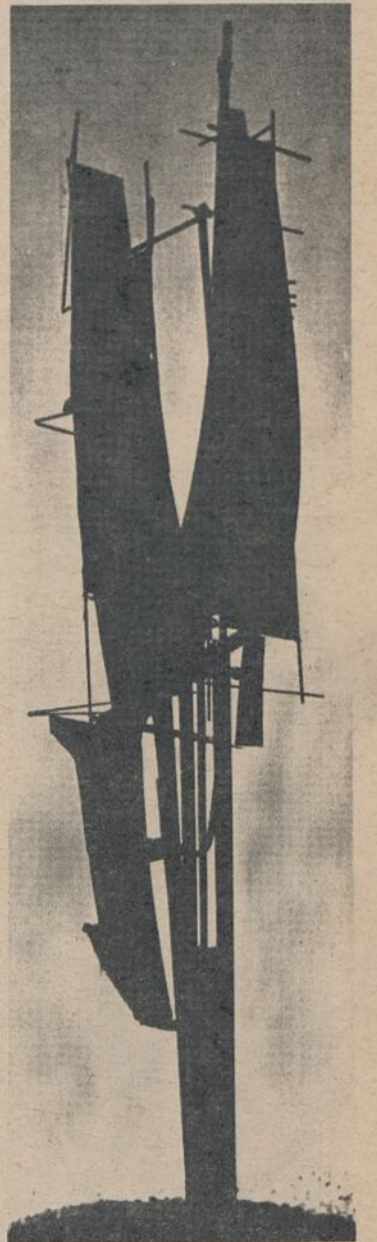
Lai "sučiulba ir sustaigia" Spyglio ežerėlio parkantės. J.

LOS ANGELES

• Daliai Kuprionytei, kuri š. m. birželio mėn. 14 d. susituokia su Rimu Duda, šaunią "mergvakario" popietę suruošė p. J. Peterienė savo gražioje rezidencijoje, dalyvaujant dideliame būriui ponių.

D. Kuprionytė, baigusi biologijos mokslus Urbanos universitete, prieš porą metų atvykusi į angelų miestą, pakliuvo tiesiai į glėbį šaunaus jaunikačio, visuomenininko, buvusio Jūros Skautijos Los Angalas Skyriaus vado — Rimo Dudos. Pastarasis yra baigęs ekonomijos mokslus Los Angeles universitete, ir sekmingai verčiasi šioje srityje savo įkurtame biznyje.

Losangeliečiai didžiuojasi būsimąja lietuviška šeima, linkėdami jiems ir toliau žengti lietuviškuoju keliu. (vm)

• Beverly Shores ir apylinkių lietuviai pradėjo va-jų skulptoriaus Bakio su-kurtam kūriniui pastatyti Lituanikos Parke. Lėšų tel-kimo tikslu vakarienės su menine programa įvyks res-torane prie Michigano ežero kranto. Taip pat vidurvasa-rinis piknikas liepos vidu-ryje bus rengiamas Jonynų Sode.

Lituanikos Parkas — var-das iškovotas švenčiant auksinį Nepriklausomybės Jubiliejų, ar nebus vienintelis tokio vardo parkas visoje Amerikoje, o gal ir pasaulyje. Beverly Shores lietuviai nutarė konkretizuoti tą artimą kiekvieno lietuvių širdžiai sentimentą, pastatydami tame parke meno kūrinį. Štai jau yra sukurtas skulptūros modelis, vaizduojantis, kad ir abstrakčiai, lietuvių tautos kovą dėl laisvės: du išsiskleidę, sparnai lyg ir byloja veržimąsi į erdves, laisvę, tuo tarpu trečiasis palūžęs ir nulinkęs žemyn neabejotinai simbolizuoja Lituanikos skridimo tragediją ir kartu peršasi analogija lietuvių tautos lemties — jos naikinimas, genocidas. Visuomenėje tačia kūriny yra optimistiskas, pozityvus leidžias šviesiai galvoti apie ateitį. Smėlio kopos Michigano pakrantėse kiekvienam lankytojui primena lietuvišką pajūrį, Nidą, Palangą, Jūr-rates ir Kastyčio legendą.

A. A.

NINAI VARNAUSKIENEI

Australijoje mirus, jos dukroms MARI-

JAI JASENIENEI ir NINAI ARMI-

NIENEI ir jų šeimoms reiškiamo gi-

liausią užuojautą

L. Mikuckienė

Irena ir Jurgis Okuniai

MARIJĄ ŽILINSKIENĘ, JOS DUKTERĮ,

DUKTERS VYRĄ UŽJAUČIA

VIDA, SILVA, JONAS

A. A.

Dailininkui KAZIMIERUI ŽILINSKUI

mirus, jo žmonai dr. MARIJAI, dukrai IRENAI, žentui ANDRIUI KUPREVIČIUI ir visiems giminiams nuoširdžią užuojautą reiškiamo

Aldona ir Juozas Augustinavičiai
ir
Steponas Nasvytis

A + A

IGNUI LAPŠIUI

mirus okupuotoje Lietuvoje, broliui inž. ALEK-SANDRUI LAPŠIUI ir šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia

S. ir V. Izickai
B. ir J. Vasiai
A. ir V. Kubiliai

TOMUI TREČIOKUI

Kanadoje mirus, GENOVAITĘ ir KAZĮ TREČIO-

KUS užjaučiame ir kartu liūdime

Nastutė ir Artūras
Cenfeldai

Mielam bičiuliui, DONATUI MAŠIOTUI, ir giminėms, mylimai

IRENAI MAŠIOTIENEI

staiga mirus, giliausią užuojautą reiškia

Daktaras Vyšniauskas
ir sūnus su šeimomis